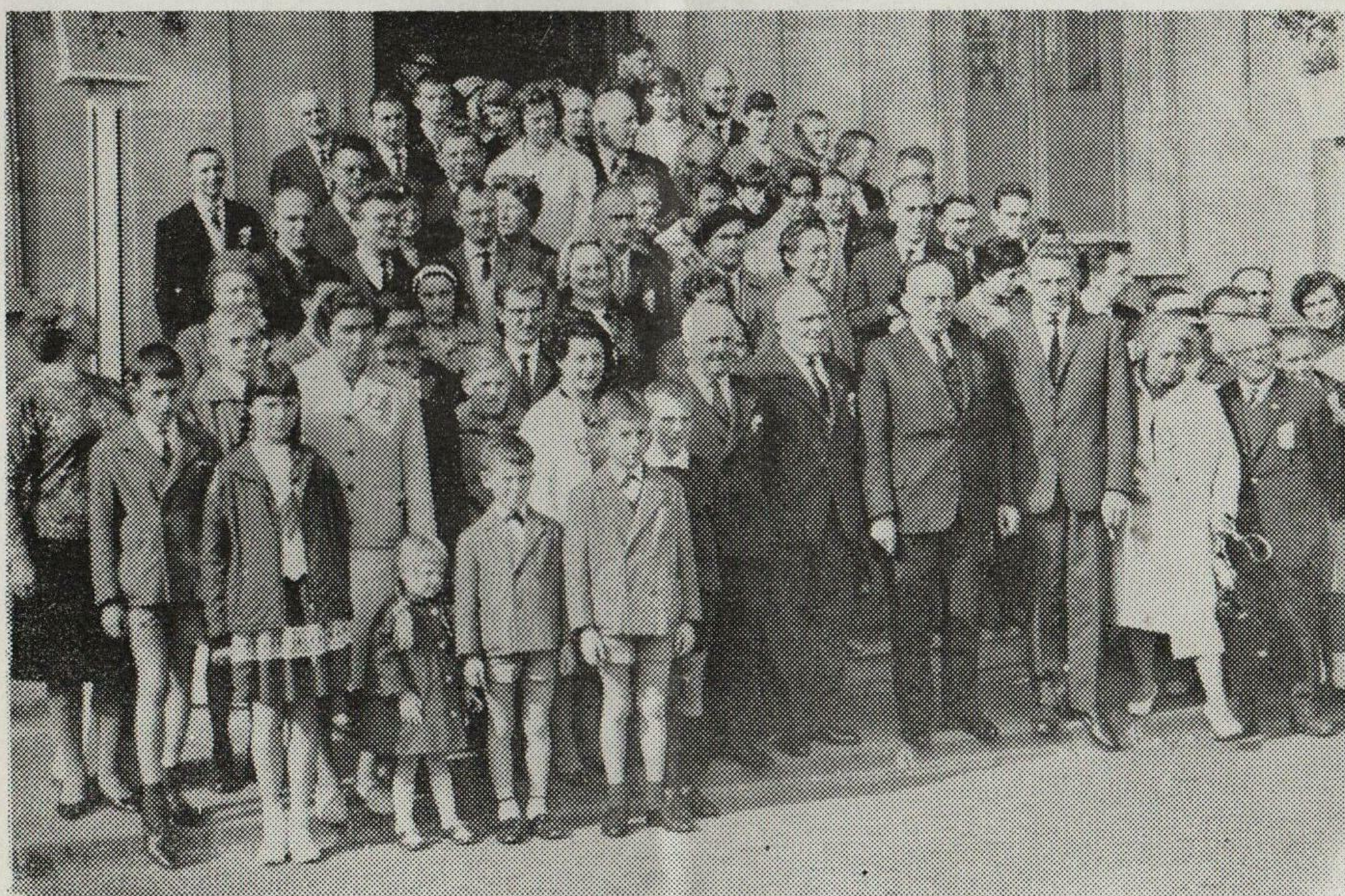
FONDITA en 1908, TRIA SERIO
33 a JARO - N° 231 Mar.-Apr. 1965

REVUE FRANÇAISE D'ESPERANTO

FRANCA ESPERANTISTO

U.F.E., 34, rue de Chabrol, Paris Xe — Métro : Gare de l'Est ou Poissonnière — Téléphone : PRO. 55.03

LANDLIMA RENKONTIĜO EN CAUDRY...

(foto N.E)

Nederlandanoj, Belgoj kaj Francoj aranĝis programon de regionaj renkontiĝoj : Caudry, Antverpeno, Herstal, Tourcoing, Méricourt-Lens, Lille, Ostende.

FRANCA ESPERANTISTO

REVUE FRANÇAISE D'ESPÉRANTO

OFICIALA ORGANO DE U.F.E. (Unuiĝo Franca por Esperanto)
34, Rue de Chabrol, Paris Xe - C.C.P. 855-35 Paris

Secrétariat :

Mlle Y. PAULIER. - Le Secrétariat est ouvert tous les jours de 9 h. à 12 h. et de 14 à 18 h. (sauf dimanches et mardis). Pour toute réponse, joindre une enveloppe timbrée à votre adresse. - **Pour tout envoi d'argent, précisez soigneusement la destination des sommes envoyées sur le talon du mandat.**

Pour toute demande de renseignements, prière de joindre **une enveloppe timbrée avec l'adresse.**

Rédaction :

M. Jean THIERRY, U.F.E., 34, rue de Chabrol, PARIS Xe. Tél. : PRO. 55-03.

Tous les articles et communiqués ne peuvent être acceptés qu'aux conditions suivantes : **être toujours dactylographiés** sur un seul côté de la feuille, avec une marge des deux côtés du texte et un **double interligne.** Ainsi seulement ils seront insérés. Tous les articles **ne se conformant pas à ces conditions seront refusés par la rédaction.**

Les textes envoyés doivent être aérés, lisibles, correctement présentés et rédigés. S'il s'agit d'informations concernant le Mouvement français, elles doivent être obligatoirement rédigées en Espéranto.

Prière d'envoyer des clichés et non de simples photos.

La rédaction se réserve le droit de corriger les textes reçus, qui doivent être aussi brefs et concis que possible.

I. — Cotisation nationale à l'UNION FRANÇAISE pour L'ESPERANTO (U.F.E.)

Par ses statuts, l'U.F.E. est une union de sociétés déclarées et ne doit recevoir en principe de cotisations que de celles-ci. Toutefois, lorsqu'un Centre Culturel ou une Fédération n'existe pas encore dans une région, l'U.F.E. accepte de recevoir les cotisations annuelles de membres isolés sur les bases suivantes :

MEMBRE BIENFAITEUR	**50 F.**	Ces membres reçoivent la revue « FRANCA ESPERANTISTO » et le « Bulletin d'Information »
« **DONATEUR**	**30 F.**	
« **TITULAIRE**	**20 F.**	
« **JUNIOR** (**) (18 à 21 ans)	**8 F.**	
MEMBRE ADHÉRENT	**5 F.**	Ces membres ne reçoivent que les bulletins d'informations en français
« **ÉTUDIANT et JEUNE**	**2 F.**	

Tous les membres reçoivent la carte de l'Association Espérantiste Universelle indiquant leur appartenance à l'U.F.E. et à telle Fédération ou Société, ainsi qu'une vignette annuelle à coller.

Abonnement seul à la revue « FRANCA ESPERANTISTO » : France : 20 F.
Etranger : 25 F.

II. — Supplément pour UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO (U.E.A.)

MEMBRO JARLIBRO (MJ) reçoit l'annuaire de l'U.E.A. ... **14 F.**	**MEMBRO ABONANTO** (MA) reçoit l'annuaire de l'U.E.A. et « Esperanto » .... **28 F.**
Cotisations de jeunes jusqu'à 21 ans .... **7 F.**	Cotisations de jeunes jusqu'à 21 ans .... **21 F.**
SIMPLA ABONO AL « ESPERANTO » .... **21 F.**	**MEMBRO SUBTENANTO** .. **42 F.**

(*) Les cotisations des jeunes jusqu'à 21 ans sont réduites de moitié.
(**) Les jeunes sont priés d'indiquer leur date de naissance.

Donacoj

MEMBRES DONATEURS

S-roj Belhoste, J.-P. Guillot, S-ino Vaujuas, S-roj Larglantier, Broise, S-ino Couteaux, S-roj Marais, Senaffe, F-inoj M. Leclerc, F-ino Maginot, S-roj Omont, Jelenc, Henaux, Coldefy, Dalet, Marly, Lesage, S-ino Bodard, S-roj Maugendre, Romano-Joly, Ploussu, Turbellion, Beliard, S-ino Borel, S-ro Epstein.

MEMBRES BIENFAITEURS

S-roj Llech-Walter, Tabernat, F-ino Y. Bonnefous.

DONS DIVERS

S-ro Quillan, 2 : S-ro Veillard, 0,30.

Enhavo

Tiu ĉi numero entenas :

Bulletin Trimestriel d'Informations Mondiales (supplément)

Dons pour maintien du Siège Social à Paris

Troisième Liste

S-ro Manceau	23,00
S-ro Pera	5,00
S-ro Lemaire	20,00
S-ro Marais	0,50
S-ro Jonquet	20,00
F-ino J. Perra	20,00
Anonimulino (Asnières)	15,00
S-ro Motto	10,00
S-ino Jurquet	10,00
S-ro Serre	2,00
S-ro Amouroux	3,50
S-ro Canat	4,00
S-ro Tavernier	12,00
S-ro P. Jacquot	5,00
Ges-roj Turin	10,00
S-ino Biasin	10,00
Ges-roj Curnelle	10,00
S-ro Waringhien	10,00
S-ro Tabernat	67,00
Anonimulo (Vierzon)	50,00
S-ro Kraemer	5,00
S-ro Lapierre	2,00
S-ro Jelenc	20,00
S-ro Jaegy	10,00
F-ino Claude	10,00
S-ro Léger	10,00
S-ro Cugny	10,00
S-ro Bara	10,00
S-ro Dumarquez	5,00
S-ro Micard	12,00
S-ro Perrelet	40,00
Grupo de Moulins	20,00
Cercle Culturel Marseille	100,00
S-ro Bourdelon	10,00
S-ro Hullin	4,00
S-ro Personne	2,00
S-ro A. Perrin	10,00
S-ro Imeldi	1,00
S-ro Legret	3,00
S-ro Saperas	5,00
F-ino Aumon	4,00
S-ro F. Gaume	100,00
S-ro Fabert	5,00
S-ro Bonzanini	5,00
S-ro Parissot	48.00
S-ino Jourdan (Versailles)	10,00
S-ino Nuidan	5,00
F-ino Horne	7,00
F-ino Lepinte	10,00
S-ro Belhoste	200,00
S-ino Colleu	50.00
S-ro R. Lemaire	33,00
S-ro Epstein	50,00
Grupo Sunradio (Vienne)	50,00
S-ro Jérome	10,00
Entute	**4.071,00**

ĈU VI JAM KALKULIS ?

Kiam ĵurnalisto intervjuas esperantiston, la ĉefa demando, kiu ŝvebas sur lia lango, tekstas : kiom da membroj vi kalkulas en Francujo ?

Malfacila respondo. Demandi pri la nombro da francaj geesperantistoj, jen kio similas demandi, kiom da francoj lernis stenografion ! Jam de pli ol sesdek kvin jaroj oni instruadas la lingvon. Ne ĉiuj lernintoj aktivas POR la lingvo, eĉ multaj fieras esti nur PER-ESPERANTO-ISTOJ !

Dum 1964 Franca Esperanto-Instituto disdonis cent naŭdek ok atestojn pri simpla lernado. Kio nepre neniel respondas al la tuta nombro de la lernintoj, ĉar eĉ pluraj bonegaj esperantistoj neniam provis trapasi unu solan ekzamenon. Tamen, se ni akceptus ĉi tiun nombron kiel mezan por ĉiu jaro de post 1945, ni devus nun kalkuli preskaŭ kvar mil pliajn membrojn !

Bedaŭrinde la samideanoj estas furioze individuistaj, kaj ĝuste ekde 1945 pli kaj pli dissplitiĝis la movado... tiagrade, ke neniam antaŭe kiel nun esperantisto estis petata pagi senkuraĝigan kaskadon da kotizoj ! Dume federacio pri globludo atingas la nombron de cent okdek mil aliĝintoj. Por saĝulo sufiĉas aludo!

J. T.

ALIĜOJ AL LA 57-a NACIA KONGRESO EN LE HAVRE

1 — S-ro René Llech-Walter, Perpignan.
2 — S-ro Gilbert Mammaux, Le Havre.
3 — S-ro Emile Gasse, Hyères.
4 — S-ro Marcel Bosc, Sotteville-lès-Rouen.
5 — S-ro Jean Guillaume, Le Vésinet.
6 — F-inoFrançoise Aubrun, Sartrouville.
7 — S-ro Roger Bernard, Bois-Colombes.
8 — F-ino Colette Suchareau, Paris.
9 — S-ro Jack Rousseau, Paris.
10 — S-ro André Rousseau, Paris.
11 — S-ino Janine Mammeaux, Le Havre.
12 — S-ro Edgard Louis, Boisguillaume.
13 — S-ro André Bourdeaux, Paris.
14 — S-ino Llech-Walter, Perpignan.
15 — S-ino Hélène Lavallée, Le Havre-Bléville.
16 — S-ro Pierre Verlot, Mont-Saint-Aignan.
17 — S-ro Pierre Cugny, Dijon.
18 — S-ino Cugny, Dijon.
19 — S-ro Robert Letailleux, Le Havre-Bléville.
20 — S-ino Marie Letailleux, Le Havre-Bléville.
21 — S-ino Yvonne Lucas, Le Havre.
22 — S-ino Blanche Deschamps, Le Havre.
23 — S-ino Odile Gontard, Le Havre.
24 — S-ino Colleu.
25 — F-ino Geneviève Dupont, Le Havre.
26 — S-ro Jean Gibeaux, Le Havre-Bléville.
27 — S-ro Ernest Permanne, Fécamp.
28 — S-ino Fernande Permanne, Fécamp.
29 — S-ino Micheline Sautreuil, Le Havre-Sanvic.
30 — S-ro Jacques Sautreuil, Le Havre-Sanvic.
31 — F-ino Françoise Vastine, Le Havre.
32 — F-ino Régine Sautreuil, Le Havre-Sanvic.
33 — F-ino Suzanne Quiquerez, Le Havre.

KUNSIDO DE U.F.E. - KONSILIO

En la sidejo, la 6-an de decembro 1964

Ĉeestas la prezidanto, s-ro R. Llech-Walter, s-roj R. Bernard, R. Blanc, s-ino M.-L. Bodard, s-roj A. Bourdeaux, J. Guillaume, J.-L. Mahé, J. Manceau, A. Ribot, G. Rougetet, J.-A. Rousseau, J. Thierry kaj s-ino J. Vincent.

Senkulpigitaj : d-ro A. Albault, s-ro J. Asquéri, d-ro P. Berlot, s-roj E. Bidoit, D. Chagnoux, J. Chapellier, F. Garrigue, f-ino Ch. Garrigue, s-ro H. Micard, s-ro L. Giloteaux.

La prezidanto malfermas la kunsidon je la 10-a, kaj legas la ricevitajn leterojn (interalie li ricevis de s-ro F. Garrigue kaj f-ino Ch. Garrigue rajtigilojn por ties reprezentado).

FINANCOJ. — La prezidanto raportas pri la ĵus pasinta tago, dum li akceptis en la sidejo s-ron G. Gouget kaj prezentis al tiu ĉi la kontojn de la Unuiĝo. Li konklude klarigas, kial la ĝisnune uzata kontsistemo ne taŭgas por asocio, kiel la nia, kiu verfakte devas ofte agi kiel peranto internacia por diversaj transpagoj. La ideala solvo estus dungi fak-oficiston, sed la enspezoj propraj al la Unuiĝo ankoraŭ ne ebligas tion.

S-ro R. Bernard proponas, ke oni provu trovi inter la pariza samideanaro emeritan profesiulon, kiu konsentos helpi la asocion. Tiucele la nomo de s-ro Nels estas menciita.

Jam de kelka tempo, aldiras la prezidanto, oni klopodas restarigi la kontojn sur firmaj bazoj. Ekzemple stoko de malnovaj libroj senvaloriĝas de jaro al jaro : oni ĉi-jare kalkulis ĉi tiun senvaloriĝon, dum antaŭe inventaro ne estis farita kun tiom da precizeco ; el tiu ĉi stokamortizo rezultas ciferoj, kiuj eoldente influas la bilancon.

Fine la prezidanto laŭtlegas la protokolon, kiun li subskribis kune s-ro G. Gouget pri la kont-ekzameno. La Konsilio deziras, ke ĉi tiu protokolo aperu en la « Revue Française d'Espéranto », por ke ĉiu membro estu bone informita pri la nuna konkordiĝo.

NOVA CIRKULERO DE G. GOUGET. — La prezidanto laŭtlegas la ĵus ricevitan cirkuleron de s-ro G. Gouget.

S-ro R. Bernard proponas, ke la Konsilio sendu privatan kolektivan leteron al s-ro G. Gouget.

S-ro J.A. Rousseau petas, ke la Konsilio nete malaprobu ĉi tiun novan cirkuleron.

Aŭskultinte la ĵus aperintan cirkuleron de s-ro G. Gouget, la Konsilio UNUANIME malaprobas kaj la ENHAVON kaj la PROCEDON. La membroj konsideras aparte gravaj la akuzojn pri malhonesteco faritajn kontraŭ kelkaj membroj de la Konsilio, al kiuj membroj la Konsilio renovigas sian fidon ; kaj fine la Konsilio forte esperas, ke post ĉi tiu « dokumento » de s-ro G Gouget ne plu reokazos tiaj procedoj.

PROPONO DE INTERKONSENTO pri la elekto de la konsilianoj. — En spirito de interpaciĝo la prezidanto proponas modifon en la interna reglamento tiel, ke estontece la membroj de la Konsilio estus elekteblaj pere de perkoresponda balotado. Tio ĉi modifos la paragrafon 13-an de la Reglamento : laŭstatute la modifo devas esti proponita de la Konsilio kaj aprobita de la Jarkunveno.

S-ino M.L. Bodard atentigas pri la elspezoj kaŭzotaj de tia balota procedo.

Post debato la Konsilio ne malakceptas prezenti la modifon petitan de s-ro G. Gouget.

BILANCO DE LA JARO. — Provizora jarbilanco estas ekzamenita de la Konsilio. Evidentiĝas, ke la deficiton kaŭzas ĉefe la altiĝo de la sidejaj kostoj (interalie la konstanta altiĝo de la lu-kaj pres-prezoj).

REZULTO DE LA ALVOKO DE LA PREZIDANTO POR LA SIDEJO. — Sumo de 3.000 F. estis kolektita : kio ebligos amortizi la luprezan altiĝon.

VIZITO AL LA MINISTREJO. — Teknika konsilisto, s-ro Knapp, akceptis prof-ron Fréchet kaj s-ron R. Llech-Walter, kiuj informis lin pri Esperanto kaj prezentis projekton cele al renovigo de la ministreja cirkulero pri Esperanto-instruado, kaj ankaŭ proponon pri enkonduko de nedeviga lingva ero en la abiturientan ekzamenon.

La projekto estis tuj favore konsiderata ; koncerne la proponon la ministrejo informiĝos ĉe s-roj Maureille kaj Hamon.

Prof. Fréchet kaj s-ro R. Llech-Walter intencas viziti s-ron Herzog post la Kultura Semajno.

AGADO DE U.E.A. — La Konsilio pritraktis sinsekve :

a) la peticion — pluraj folioj estas nun plenigataj por deziresprimoj ;

b) la cirkuleron de G. Becker ;

c) la cirkuleron de Jaumotte.

KULTURA SEMAJNO GRESILLON - 9-16 aprilo 1965. — S-roj R. Llech-Walter kaj R. Blanc prezentas la provizoran programon. Subvencio estas antaŭvidita. Okazas diskuto pri la bultena numero de la Kultura Semajno : oni klopodos plibonigi la fotojn, kaj la tuto aperos eksterserie kiel speciala numero.

PARIZA FOIRO. — S-ino M.-L. Bodard organizos la budon, kaj tiucele alvokas al gejunuloj.

NACIA KONGRESO. — LE HAVRE akceptis organizi ĝin sub la gvidado de s-ro Mammaux kaj kun la helpo de s-ro J. Guillaume.

STUDPERIODO EN GRESILLON. — La U.F.E.-staĝo estos gvidata de prof. Martin el Rennes.

AGNOSKO DE PUBLIKA UTILECO. — S-ro G. Rougetet klarigas, ke la dosiero estas preskaŭ preta ; nuntempe li kompletigas ĝin pri la demando de fakasocioj.

EKSIGA LETERO DE S-RO BIBOIT. — La Konsilio bedaŭras la foreston kaj decidon de s-ro Bidoit.

ESTRARO. — La Konsilio renovigas sian fidon al la nuna Estraro.

PROPONO PRI LABORA DISDIVIDO EN KOMISIONOJN. — S-ro A. Bourdeaux proponas, ke stariĝu komisionoj por plifaciligi la laboron de l'kunsidoj kaj ebligi pli interkonsiliĝan laboron ; li proponas la formiĝon de tri komisionoj por komenci : pri informado — pri instruado — pri financoj. Kio cetere ebligos pli aktivan kaj specialigitan partoprenon de la Konsilianoj en la laboro de l'Unuiĝo.

Post debato la principo estas akceptita.

JEFO. — Estas prezentita projekto de s-ro Simonnet pri organizado de gejunularo kiel sekcio de U.F.E.

La Konsilio unuanime konsentas pri la subvencio de 100 Frj donita al la projekto.

Restas la demando pri la strukturo de la organizo, kiun pristudos s-ro G. Rougetet en la kadro de fakasocio.

VENONTA KUNSIDO. — Ĝi estas decidita por la 28-a de marto.

BIBLIOTEKA ORGANIZO. — S-ro Pierre Royer sendis peton por akiri novan meblon destinitan ricevi librojn. Peto akceptita kun buĝeto de 400 Frj.

SEKRETARIEJA MATERIALO. — S-ro A. Bourdeaux, rimarkigas, ke renovigo de la sekretarieja materialo estas bezonata : necesas do antaŭvidi en proksima estonteco la akiron de taŭga skribmaŝino kaj multobligilo.

LA KUNSIDO FINIĜAS JE LA 17-a.

La protokolintoj :
S-ino J. Vincent.
S-ro J. Thierry.

Raporto pri franca agado en 1964

INTERNACIA KONGRESO. — La Kongreso de Hago allogis multajn francojn, kiuj bone taksis la agrablan atmosferon de la Nederlanda vivo. Ni tre ŝatis la diversajn manifestaciojn de la kongreso, kies laboro kaj programoj estis tre interesaj.

RILATOJ KUN U.E.A. — Niaj membroj bone komencis kolekti subskribojn por la peticio. La plej grava nombro venas de S-ro Lentaigne, kiu persisteme klopodis.

Ni jam ricevis aprobojn de gravaj personoj, urbestroj, parlamentanoj kaj kolektivaj subskriboj de grupoj, asocioj, kiuj aparte estas kalkulitaj.

Ankaŭ ni provis trovi parlementanojn, kiuj estus pretaj prezenti U.E.A. al la Nobel Premio.

La plej sukcesaj personoj estis S-roj Philippe kaj Lentaigne.

La francaj komitatanoj : D-ro A. Albault, S-roj J. Guillaume, J. Rousseau kaj J. Thierry ĉeestis la specialajn kunvenojn de U.E.A. Post la morto de profesoro Yagi, la elektita prezidanto estas D-ro I. Lapenna — kaj la ĝenerala sekretario S-ro Becker. D-ro A. Albault redaktoras la revuon « *Monda Kulturo* ».

S-ro Jaumotte havas la taskon krei la aŭtomobil-fakon, kaj jam multaj francoj aliĝis.

MEMBRARO. — Por U.E.A. nia membraro ne multe ŝanĝiĝis, eble pro la altiĝo de la kotizoj. Sed ni havas dumvivajn membrojn kaj la plej gravan nombron da individuaj membroj.

Laŭ la statistiko, kiu aperis en la marta numero de la revuo Esperanto, Francujo finis la jaron 1964 per la jenaj membroj : AM 1394 ; MJ 96 ; MA 435 ; MS 25 ; DM 50 ; HM 7 ; J-MJ 4 ; J-MA 21 ; MA-K 8, do entute 2040 membroj.

F-inoj Hueter kaj Minault, kaj S-roj Larglantier kaj Bourdeaux kunlaboras kun U.E.A.

DELEGITOJ DE U.E.A. — Denove Francujo havas la plej gravan delegitan reton de U.E.A. Konstante laŭ la sugesto de S-ro Jaumotte ni provas aldoni novajn kapablulojn, kiuj povas helpi la eksterlandajn vizitantojn.

Al niaj demandaroj ni ricevis 80 respondojn.

La petitaj helpoj estis :	pri turismo	:	255
	pri laboro	:	29
	pri religio	:	9
	pri radio	:	40
	pri diversaĵoj	:	136
	sume	:	469

26 Delegitoj ne ricevis peton de eksterlando.

43 Delegitoj akceptis hejme 289 eksterlandajn samideanojn.

En la kadro de la kampanjo *Afriko-Azio*, U.E.A. petis nin helpi laŭeble la komencantajn grupojn en tiuj du kontinentoj. Kun helpo de la grupo de Lyon ni sendis librojn kaj revuojn al la grupo de *Bamako* (Mali). Sekve de la vizito de S-ro Raveloson ni regule sendas gazetojn al Madagascar.

TEJO. — Kun granda plezuro ni konstatis, ke nia juna fako denove laboras, sub gvidado de F. Simonnet. Ni helpas ĝin laŭeble kaj donacis subvencion al ĝi. Ili komencis aktivan propagandon ĉe la universitata medio. F. Simonnet organizis propagandan kunvenon kun helpo de Prof. Duc Goninaz. Nun li gvidas kurson. Dum la Pariza Kongreso ni ĝoje konstatis, ke diversaj gejunuloj partoprenis la oratoran konkurson.

AKTIVECO DE LA GRUPOJ : ni sendis 82 demandarojn al la grupoj kaj ricevis nur 25 kontentigajn respondojn. Jen ili :

— Grupoj kiuj havas propran sidejon : 16.
— plie 25 aliaj havas kunvenejon.
— 21 grupoj havas regulajn kunvenojn kaj 16 havas preparitajn programojn.
— Ili havas bibliotekojn en 21 urboj kaj 13 havas sonbendaparaton.
— Pri informado, estas nur 8 personoj en Francujo, kiuj kunlaboras kun A. Bourdeaux.
— En 18 lokoj, oni estas preta inviti eksterlandajn paroladistojn sed nur 4 grupoj bonvolas pagi parton de la vojaĝelspezoj.

Al la demando : ĉu la intereso pri Esperanto prosperas, la grupestroj respondas

kreskas : 8,
malkreskas : 4,
stagnas : 10.

15 grupoj havas bonajn rilatojn kun la urbaj instancoj, kaj eĉ 10 ricevas subvenciojn.

INFORMADO. — Jen la statistiko pri la propagando de la plej agemaj grupoj.

— Kiom da artikoloj pri esperanto aperis en la gazetoj ? : 324 ; plie ni devas aldoni en Parizo sume... 246.

Feliĉe ne plu estas malfavoraj artikoloj pri nia lingvo.

— Plie 136 mallongaj informoj kaj 191 anoncoj aperos dum la jaro.

La sumo estas 570, sed S-ro Motillon, kiu kolektas la artikolojn, ricevis nur 556 gazet-eltranĉaĵojn (tamen 115 pli ol dum 1963).

Evidente, mankas informoj al S-ro Motillon kaj estus bone, ke oni pli regule sendu la gazet-eltranĉaĵojn al li...

— Nia grupo anoncis nur 22 prelegojn kun 1408 ĉe-estantoj. Same estis nur 9 aranĝitaj ekspozicioj kun 1680 vizitantoj.

Laŭ la informoj oni disonis dum la jaro : 1.280 afiŝojn, 6.272 flugfoliojn, 903 propagandilojn.

Por U.F.E. la plej agema federacio estas Languedoc-Roussillon. Bedaŭrinde, kelkaj federaciaj estraroj forgesas, ke nombro estas forto kaj tute neglektas la rolon de kasisto.

Okaze de la Nova Jaro, ni sendis konsilojn al la grupestroj pri tio, kaj la Prezidanto de U.E.A. D-ro Lapenna bonvolis priverki alvokon, kiun ni trasendis al la plej gravaj grupoj. Ni estas certaj, ke tio efikos en 1965.

Por la unua fojo de post 1955 estas malprogreso : 1411 anstataŭ 1553 en 1963. Estas nekomprenebla, ĉar ni ĉiuj pensis que 1964 — pro multaj kialoj devus esti jaro de grava sukceso.

INFORMADO. — Nia plej aktiva paroladisto estas André Ribot, kiu faris 172 prelegojn en 1964 kun ĉeesto de proksimume 8.000 en 55 urboj.

Nia prezidanto R. Llech-Walter faris gravan prelegon pri « Sperto de l'Mondo per Esperanto » ĉe Metia ĉambro kaj parolis la 15-an de decembro pri la Homaj Rajtoj kaj la datreveno de D-ro Zamenhof ĉe publika lernejo en Perpignan.

Oni menciu ankaŭ, ke S-ro Duc-Goninaz faris prelegon antaŭ studentoj kaj alian en « Palais de Chaillot », okaze de la pariza prezentado de « Angoroj ».

Por la unua fojo la intergrupa konkurso bone sukcesis. Jen la rezultatoj : 1. Perpignan, 2. Romans, 3. Angers, 4. Toulouse, 5. Les Andelys, 6. Montpellier, 7. Bordeaux, 8. Crest, 9. Dijon, 10. Nice, 11. Strasbourg.

AGADO EN LERNEJOJ. — S-ro Roger Blanc daŭre agis ĉe la Instruista Medio ; kaj pli kaj pli ni ricevas kuraĝigan helpon. La elektado de kandidatoj por la Kultura Semajno en Grésillon donis alian propagandon el tre serioza grado. Jen la rezultatoj por Instruado en la seminarioj :

I. — INSTRUADO :

En 1963-64 okazis :

En 65 lernejoj (ĉefe duagradaj) 76 Esp. kursoj kun iom pli ol 1.000 gelernantoj, el kiuj 10 instruist(in)aj seminarioj 15 kursoj kun ĉirkaŭ 300 gelernantoj.

Sed la statistiko estas ne kompleta, ĉar kelkaj Esp. instruistoj neglektas informi.

Ekster la lernejoj :

En urboj, 46 societoj, 61 kursoj, 620 gelernantoj.

II. — INFORMADO AL EDUKAJ INSTANCOJ :

En septembro 1964 ni sendis al ĉiuj :
Akademiaj Inspektoroj (90) ;
Direktor(in)oj de Instruist(in)aj Seminarioj (ĉ. 150).
Inspektoroj de unuagradaj kaj mezaj lernejoj (pli ol 600), la jenan dokumentaron :

1 °La statistikon pri Esp. kursoj en la francaj lernejoj.

2° La presitan raporton pri la Kultura Semajno 1964 en Grésillon.

3° Leteron por peti konsentan sintenon al kompetentaj esperantistoj, kiuj proponus kreon de Esp. kursoj en novaj lernejoj.

Tre kuraĝigaj respondoj venis kaj konfirmas la impreson, ke en la provincoj multaj edukaj instancoj pretas favori nian agadon.

III. — KULTURA SEMAJNO 1964 EN GRÉSILLON :

Ĉeestis pli ol 80 partoprenantoj, el kiuj 12 gejunuloj el 3 aliaj landoj, kaj 32 stipendiuloj de U.F.E. estontaj geinstruistoj el 13 seminarioj-liceoj, 12 prelegantoj, el kiuj Profesoro Lapenna.

Grava partopreno de la gejunuloj mem en la semajna programo.

Kvarpaĝa raporto presita kun foto aperis en 5,000 ekzempleroj por diskonigo inter edukaj instancoj, lernejestroj, gepatroj.

IV. - KUNLABORO KUN POPOLEDUKAJ ASOCIOJ :

En diversaj regionoj, kulturaj vesperoj aranĝitaj de niaj aktivuloj sub aŭspicioj de klerigaj asocioj.

Ekz. : En Centra Francujo, fare de iu estrarano de U.F.E., 12 prelegoj pri Bulgarujo (per Esperanto). Entute 2.000 spektantoj, plej-parte neesperantistoj.

V. — ĈE LA MINISTREJO PRI NACIA EDUKADO :

Vizito de Profesoro Fréchet, membro de l'Franca Akademio Scienca, kaj Prezidanto Llech-Walter por peti renovigon de la Cirkulero 1938 (instruado de Esp. en nedeviga kadro).

Afabla akcepto kun promeso fari ion favoran.

Prezidanto Llech-Walter priatentos la disvolviĝon de ĉi tiu grava afero.

RAPORTO PRI LA KULTUR-DOMO DE GRÉSILLON DUM 1965

La Kulturdomo faris siajn kutimajn staĝojn. La nombro de la partoprenantoj estis iom malpli alta ol tiu de la antaŭa jaro, sed ĉiu restado estis efika kaj oni, dum certaj periodoj, intense parolis Esperanton. La « M.C.A. » plenumas do sian rolon.

Oratoroj parolis pri ĝenerala kulturo, geografio, historio, turismo, medicino, ekonomio, poezio, edukado. La manifestacio daŭris unu semajnon kaj okazis ankaŭ ekskursoj al la najbaraj kasteloj.

Konsiderindaj plibonigoj estis efektivigitaj : novaj ĉambro kun akvo malvarma kaj varma ; kvar duŝejoj, tre efika olea centra hejtado.

Pro la graveco de la laboroj vera direkcia helpantaro estis organizita.

La estonto estas do sekura, sed « M.C.E. » bezonas kulaboradon de ĉiuj Esperantistoj.

KORESPONDA SERVO. — F-ino C. Hueter, kiu zorgas por la servo de U.E.A. kaj U.F.E. raportas ke, dum la jaro 1964, alvenis 650 novaj korespondaj petoj. Plie, multaj malnovaj uzantoj reskribis. La financa flanko estas kontentiga.

Kiel kutime S-ro G. Rougetet rilatis kun la Franca Komitato de la 70 Neregistaraj Organizoj en Konsultaj Rilatoj kun Unesko. En ĉiuj monataj kunvenoj, en kiuj li partoprenas, li trovas ĉiam pli da komprenemo kaj interesiĝo por la Internacia Lingvo.

S-ro J. Rousseau regule kunlaboras kun la Filatelaj medioj.

S-ino Bodard havas la gravan laboron organizi la Budon ĉe la Foiro de Parizo.

S-ro Gouget rilatas kun la kampadista medio.

LA CENTRA OFICEJO. — La domo estis riparita kaj refarbita : la fasado estas pli alloga. Sed tiaj riparoj lasas ŝvebi riskon super nia situacio : eventuala vendo de la apartamentoj !

En la sekretariejo kreskis la laboro : disdoni informojn, akcepti vizitantojn, dissendi cirkulerojn, registri diversajn kotizojn kaj pagojn, vendi librojn, respondi leterojn kaj telefonvokojn, efektivigi mendojn kaj petojn. Kio okupas la sekretariinon kelkafoje eĉ malfrue en la vespero.

Feliĉe venadas nun pli multe da bonvolemaj gehelpantoj : s-ino Noyès, s-ro Poly, s-ro Courtois, s-ino Cheverine, f-ino Romand. Kiel helpsekretariino agas preskaŭ ĉiusabate f-ino Suchareau. Hejme f-ino Robin kaj s-ro Belhoste preparas diversajn laborojn.

Sabate, krom s-roj Guillaume kaj Rousseau, ofte venas s-roj A. Bourdeaux, J.-L. Mahé kaj J. Thierry por konsideri aktualajn problemojn.

BIBLIOTEKO. — Aldona raporto ĉefine.

ELDONA FAKO. — Kelkaj francaj membroj eldonis tre interesajn verkojn.

Sub la ŝildo de E.F.E. aperis Hamleto (en traduko de d-ro L.L. Zamenhof), *Fundamento de Esperanto* (kun komentoprezento de d-ro A. Albault), la broŝuro *Nos Premiers Pas* de A. Ribot (kun disko), *Sen Eliro* kaj *La Respektema P...* de J.-P. Sartre (en traduko de R. Bernard).

Sub la ŝildo de U.F.E. *Konsiloj al la Grupoj*, de R. Llech-Walter, tre utila broŝuro por tiuj, kiuj intencas krei kaj vivigi kulturajn centrojn.

Sub la ŝildo de F.E.I. kaj U.F.E. *Ne kiel Meyer*, de Raymond Schwartz, prezento de la vera konjugacio de Esperanto.

FRANCA ESPERANTO-INSTITUTO. — Aldona raporto ĉefine.

NACIA KONGRESO. — Preskaŭ 300 personoj aliĝis al la 56-a Nacia Kongreso okazinta en Parizo. La rezulto estis kontentiga. Estis unuafoje prezentita la filmo de J.-L. Mahé « Angoroj », kiu estas originala la unua parola filmo en esperanto. Pioniri sur nova kampo ĉiam estas riskoplena entrepreno des pli, ke unuafoje oni devas fronti neantaŭ-videblajn obstaklojn : tion ĉi objektiva kritiko ne forgesu. Nur dank'al tiaj iniciatoj de kuraĝuloj, kiuj spitas la plej dornajn malhelpaĵojn, la uzado de la lingvo povas progresi... Kritiko devas servi por alia filmo, se ne, ĝi estas sencela ! Krome, varietea vespero kun partopreno de Raymond Schwartz kaj ekskurso al la rozujo de Villecresnes kaj aerhaveno de Orly plaĉis al ĉiuj.

FINANCO. — Vi trovos aliloke la kassituacion je la 30-a de septembro 1964. Laŭ decido de la Konsilio (9-12-64) nova prezentado estas nun studata. Dum la Kongreso en Le Havre iuj partoprenontoj ricevos la dokumenton, kiu poste aperos en la Revuo.

Responde al la alvoko de la prezidanto jam en septembro pluraj membroj sendis monon por la Fonduso « Nacia Sidejo en Parizo ». Ĉiu el ni ja scias, kaj ankaŭ povas vidi tion en diversaj medioj : kiam oni volas agi, estas necese havi monon. Unueco estas forto. Tial via kasisto insiste petas vin kaj precipe la grupkasistojn, por ke ĉiuj membroj — eĉ de la plej eta grupo — estu ankaŭ membroj de la nacia kaj internacia movadoj.

J. ROUSSEAU.

FRANCA ESPERANTISTO. — Malgraŭ la preskosto la bulteno aperis kvarfoje en presita formo (60 paĝoj) kaj trifoje en ofsetita (36 paĝoj). Mempreneble la tuta kosto de la bulteno dependas de la abonantonombro, tial la situacio povos ege pliboniĝi, se ĉiu klopodos kreskigi la legantaron. Ĉe la nunaj vivkondiĉoj nenia publikigaĵo povas elteni sen reklamado, kaj la eldonkvanto de 5.000 ekzempleroj estas minimumo por ricevi profesian reklamadon. Jen la donitaĵoj de la problemo.

D-ro G. Maillard redaktoras informan bultenon, kiu franclingva aperas kvarfoje en la jaro, enmetita en la revuo aŭ aparte sendita al la lernantoj je tre malalta kotizo. Krome li sendas ĝin al 300 eminentuloj. Ni ankaŭ vendas kelkajn ekzemplerojn en Belgujo kaj Svisujo. Tamen la kosto de ĉi tiu bonega informilo atingis 2.000 Frjn.
Unuvorte la ĉefdemando temas pri eldonkvanto.

KONKLUDO. — La jaro 1964 komenciĝis sub tre favora aŭspicio Unuafoje tri ministroj akceptis la patronadon de la 56-a Nacia Kongreso. Unuafoje estis projekciita originala parola filmo. Dank'al la agado de s-ro A. Bourdeaux multnombraj artikoloj aperis en la gazetaro, pluraj elsendoj en la radio. La konstantaj prelegoj de s-ro A. Ribot kaj la ĉiu-jara Kultura Semajno de s-roj R. Blanc kaj R. Llech-Walter (en Grésillon) malfermigis pordojn en la lernejoj. Sub la gvidado de F. Simonnet ekfunkciis la franca sekcio de TEJO. Sed malgraŭ tiaj promesaj elementoj ĉiu konfuze sentas, ke mankas ankoraŭ io por igi la promesojn pli fruktodonaj. Ni firme esperu, ke okaze de la JARO DE INTERNACIA KUNLABORADO ĉiu membro de la movado ĉiusemajne dediĉos iom pli da tempo por alporti sian kontribuon al la ĝenerala disvastigo de la Lingvo Internacia.

LA ESTRARO DE U.F.E.

FRANCA ESPERANTO-INSTITUTO

Laboro de Franca Esperanto-Instituto dum 1964-65

1° KONTROLO DE MANUSKRIPTOJ : Al la Instituto estis submetitaj tri manuskriptoj de lernolibroj.

2° ELDONAĴOJ : F.E.I. eldonis multobligite :

— Liston de la personoj, kiuj akiris Ateston pri Kapableco, Pedagogian Ateston kaj Diplomon pri Altaj Esperantaj Studoj ekde 1948. Tiu listo, destinita al la Asocioj (SAT-Amikaro kaj U.F.E.) kaj iliaj lokaj grupoj, celas helpi la organizantojn de ekzamenoj, kiuj estas ofte embarasataj por trovi taŭgajn ekzamenantojn. Tiu listo estas sufiĉe ampleksa kaj el ĝi oni povus varbi kompetentajn kursgvidantojn por la kursoj en la publikaj lernejoj. Estonte, la Asocioj devos mem ĝisdatigi tiun liston.

— « Konsilojn kaj Tekstojn pri Altaj Esperantaj Studoj » : tiu eldonaĵo estas destinita al tiuj, kiuj intencas kandidatiĝi por tiu supera ekzameno aŭ plibonigi sian lingvoscion sur alta nivelo.

En la « Kolekto de Franca-Esperanto-Instituto » aperis kiel n° 9 de la Pedagogia Serio : « Ne kiel Meier » de R. Schwartz (eldonis U.F.E.).

3° DIVERSAĴOJ. — Laŭ peto de la Akademio de Esperanto, membroj de la Instituto kontrolis la balotojn okazintajn lastatempe en la Akademio.

M. DUC GONINAZ.

4° FINANCA RAPORTO :

La 1-3-64 F.E.I. posedis	1 852,89 F.
Ĝis la 27-12-64 ĝi enspezis	463,70 F.
Sume :	2 316,59 F.
Dum la sama periodo ĝi elspezis	397,50 F.
Do en kaso :	1 919,09 F.

F.E.I. disdonis			*Malsukcesis*	
Atesto pri Lernado	: 198	272 dipl.	11	20 Kandidatoj.
Sup. L.	: 52		3	
Kap.	: 19		6	
Pedagogia Atesto	: 3		—	

Mi skribis aŭ respondis 124 leterojn kaj telefonis 27 fojojn al membroj de la Ekzamena Centro aŭ al Chabrol.

La elspezoj entenas :

— aĉeton de vojaĝo al Kazohinio,

— pagon al presisto de 2.000 leteroj kun « Franca Esperanto Instituto », « Institut Français d'Esperanto »,

— kaj repagon al membroj de F.E.I., kiuj kunvenis en Parizo,

En tute : 253,25 F.

La 27-an de decembro 1964.
TARDIEU,

BIBLIOTEKO

La organizado de la biblioteko progresas kontentige. Komence de Marto 1 750 volumoj estas surbretigitaj por la dispono de la legantoj. Ĉiumonate ĉirkaŭ 450 novaj libroj trovas lokon sur la ŝrankoj. Tiun ĉi rezulton ni dankas al grupo de 5 fidelaj kaj kompetentaj kunlaborantoj, kiujn ne malkuraĝiĝis la perspektivo de longdaŭra regula deĵorado. La sliparoj laŭ nomo de aŭtoroj kaj laŭ temoj estas ĝisdatigitaj kaj havigas al la legantoj praktikan kaj valoran informilon pri ĉiuj libroj de la biblioteko. La publikigo de katalogo estas nun ekster la laborplano, ĉar tiu dokumento tro rapide kadukiĝus. La nombro de la legantoj bedaŭrinde ne multe kreskas, kaj kelkaj el ili ne akurate redonas la pruntitajn librojn, malobeante la regularon publikigitan en tiu ĉi organo. Listo de la duoblaĵoj estas pretigata kun la celo favorigi kaj faciligi la kreadon de lokaj bibliotekoj. Kiam venos la oportuna tempo, la bibliotekisto enketos kaj esploros pri la grupoj, kiuj prave povus rajtigi sin por la akiro de parto de la stoko de duoblaĵoj.

Pierre ROYER.

Financa Bilanco

KASSITUACIO

enspezoj dum 1963/64		184.769,42
Saldo je la 1.10.1963		2.853,11
kaso	295,79	
poŝtkonto	749,00	
banko	225,43	
ŝparkaso	1.582,89	
		187.622,53
elspezoj dum 1963/64		182.886,30
saldo je la 30.9.1964		4.736,23
kaso	365,83	
poŝtkonto	510,93	
banko	2.082,85	
ŝparkaso	1.776,62	
		187.622,53

Tabelo de la Kontoj por la jaro 1963-1964

Kotizoj	6.254,33	
Donacoj	4.668,74	
Subvencioj	2.410,00	
Profitoj	325,90	
R.F.E.	8.766,63	7.632,76
Libroj	21.031,47	17.566,02
Kurso	352,20	8,00
Eldonaĵoj	815,60	737,05
Propagando	1.504,28	3.368,31
Kongresoj	51.545,89	46.195,75
Bankkostoj	609,13	141,22
Diversaĵoj	377,32	748,69
Poŝtmarkoj	1.528,99	2.039,56
Federacioj	948,00	637,50
Kultura Semajno	5.268,00	5.863,00
Oficejaj elspezoj		4.524,18
Impostoj		3.091,79
Sekretariato		4.800,00
Veturigoj		2.463,34
Internaj transpagoj	44.150,00	44.150,00
	150.556,48	143.967,17
Fakoj	58,50	48,50
Grupoj	545,00	505,00
U.E.A. Kotizoj	20.416,87	23.980,21
U.E.A. Transpagoj	2.424,47	4.832,18
Deponoj	10.768,10	9.553,24
	34.212,94	38.919,13
	184.769,42	182.886,30

BULLETIN TRIMESTRIEL N° 8 MARS 1965

d'Informations Mondiales

Ces Bulletins ne présentent QUE DES FAITS, RÉCENTS et CONTROLABLES

Rédaction : Dr G. MAILLARD, 14, rue Ravon, Bourg-la-Reine (Seine).
Administration : Union Française pour l'Espéranto, 34, rue de Chabrol, Paris-10e.

SOMMAIRE

Nous rappelons que le but essentiel de ces Bulletins est de renseigner les personnes mal informées sur le développement actuel de la langue internationale.

Mais ils peuvent intéresser aussi les nouveaux espérantistes et tous ceux qui n'ont eu ni le temps ni la possibilité d'apprendre la langue, en leur présentant régulièrement un ensemble d'informations qu'ils ne pourraient trouver que dans les revues et journaux écrits en espéranto.

L'importance des Grands Congrès annuels

Lorsque le 5 août 1905, sur l'initiative de M. A. Michaux, quelques centaines d'adhérents à la nouvelle langue internationale Espéranto se trouvaient réunis à **Boulogne-sur-Mer** autour de L.L. Zamenhof, tous sentaient bien que quelque chose de grand venait de naître. Mais personne ne se doutait de l'importance qu'allaient prendre les Congrès, dont celui-ci était le premier.

On ne pouvait s'imaginer alors toutes les résistances que l'Espéranto allait rencontrer sur sa longue route, sans compter les deux guerres ; celle de 1914, au moment où allait s'ouvrir à Paris **le 10e Congrès avec 3.739 membres,** qui consacrerait, comme tout permettait de le prévoir, le triomphe de la nouvelle langue internationale ; et celle de 1940 où tout espoir semblait à jamais perdu.

Et cependant l'Espéranto, non seulement a survécu, mais il a triomphé de tous les obstacles.

Les langues dites naturelles ont leurs bases enracinées dans un passé lointain et elles ont leurs traditions séculaires. Elles sont le plus précieux trésor des Nations dont elles assurent la pérennité.

Mais l'Espéranto, cette langue toute neuve sans passé, sans tradition, où donc a-t-elle puisé cette force qui a étonné le monde ?

C'est que son créateur lui avait donné une « âme », cette **« idée interne »**, selon sa propre expression, qui a préexisté à sa création, sans laquelle elle ne serait pas née, et à laquelle il a sacrifié toute son existence.

« J'ai vécu avec elle depuis ma plus tendre enfance, a-t-il écrit dans sa célèbre lettre à N. Borovko, et même je ne puis m'imaginer sans elle... Elle était entrée dans ma chair et dans mon sang ».

Cette idée interne n'était rien d'autre que la **coexistence pacifique des hommes** qui, se comprenant enfin les uns les autres dans une même langue appartenant **également** à tous, finiraient bien par s'entendre.

Depuis ce premier Congrès de Boulogne, les grands Congrès Universels se sont succédés chaque année, sauf pendant la seconde guerre mondiale, apportant chaque fois la preuve de nouveaux progrès, plus ou moins rapides selon les circonstances. Mais, depuis ces dernières années, on s'aperçoit que peu à peu le mouvement espérantiste a pris un grand tournant qui le rapproche à grands pas de sa victoire définitive.

Il évolue maintenant de plus en plus sur le terrain de **l'utilisation pratique.**

C'est au Congrès de Sofia (août 1963) que cette évolution s'est manifestée clairement au cours des nombreuses réunions d'études et d'organisations sur les divers champs de l'activité humaine.

Le Congrès de Sofia a reçu pour la première fois une nombreuse délégation soviétique officielle. Elle était dirigée par le Professeur Bokarev de l'« Institut Linguistique » de Moscou. Et pour la première fois aussi participaient quelques espérantistes venus de **l'Afrique noire.**

Au Congrès de La Haye l'année dernière sur ses 2.512 membres, on en comptait 500 des pays de l'Europe centrale. Cette proportion qui a dépassé de très loin la participation habituelle de ces pays sous obédience communiste, a montré l'intérêt que cette région de l'Europe porte maintenant à la langue internationale. Et elle a donné à ce Congrès de La Haye un caractère d'internationalité plus saisissant encore que de coutume, à tel point qu'il était difficile de discerner de prime abord les pays dont les ressortissants étaient les plus nombreux.

Que sera celui qui va avoir lieu au mois d'août à Tokio ? Il marquera en tout cas une nouvelle date, celle de l'entrée officielle de la langue internationale sur le **Continent Asiatique.**

Mais n'anticipons pas. Nous entendons nous maintenir strictement sur le terrain des faits, c'est-à-dire d'événements ayant eu lieu **et contrôlables.**

Nouveaux décrets relatifs à l'enseignement de l'espéranto

Bulgarie. — Le ministère de la Culture populaire a approuvé par la lettre nº 1874 du 24 décembre 1962 la décision du Conseil de la Faculté de Philologie de l'Université d'Etat à Sofia, d'inscrire l'Espéranto comme sujet d'étude dans cette Faculté avec la nomination de M. Atanas Atanasov comme professeur.

Espagne. — Par décret du Sénat Académique de l'Université de La Laguna du 7 décembre 1963, a été fondée une chaire d'Espéranto et J. Régulo Pérez agrégé des langues romaines a été nommé Professeur d'Espéranto C'est la première chaire d'Espéranto créée dans ce pays.

Hongrie. — Par décret du Recteur (nº 640/1963), selon la décision du Conseil Universitaire de Szeged, l'espéranto est admis comme sujet facultatif d'étude dans les Facultés de Droit, de Sciences Naturelles et de Philosophie.

Israël. — Selon la décision du Département de l'Education au Conseil Municipal de Tel-Aviv, (23 janvier 1964), les professeurs et les élèves des lycées ont la possibilité d'apprendre l'Espéranto pendant les vacances de Pâques, et pendant les vacanses d'été, ou dans les réunions de l'après-midi.

Hollande. — Le 16 juillet 1964 le Parlement Hollandais a modifié la Loi de 1920 qui concernait l'Enseignement Elémentaire pour les enfants de 12 à 16 ans, qui ne peuvent accéder à l'enseignement des lycées. Cette nouvelle Loi autorise les Directeurs de ces écoles à y organiser des cours d'Espéranto, et crée un **Diplôme d'Etat** pour les professeurs d'Espéranto de ces écoles élémentaires.

(Revue Espéranto XII - 64).

L'Espéranto et la Jeunesse

Les Congrès, Rassemblements et Rencontres de toutes sortes dans les milieux de la Jeunesse Espérantiste se multiplient tellement que nous ne pouvons citer que quelques-unes de ces manifestations.

C'est seulement vers 1963, cette date du nouvel essor de l'Espéranto sur le plan mondial, que le Mouvement de la Jeunesse espérantiste a pris de la consistance et qu'il s'est ordonné sous l'énergique direction de **Gunther Becker.** Bientôt T.E.J.O. (l'Organisation de la Jeunesse Espérantiste) atteignait 10.000 membres. Et c'est alors qu'est née, il y a un peu plus d'un an, cette très belle revue culturelle « **Kontakto** » dont nous avons signalé l'apparition dans les précédents bulletins.

Cette Revue a pour objet de créer un véritable **Forum International de Jeunes** et ce but a été magnifiquement atteint en quelques mois. La Revue « **Kontakto** » est maintenant un très beau périodique, d'une haute tenue et qui fait honneur à la Presse Espérantiste.

Quoiqu'entièrement rédigé dans la langue internationale, ce n'est pas un organe de propagande espérantiste. Dirigée par **Humphrey Tonkin,** entouré d'une excellente petite équipe internationale, elle s'intéresse surtout à tout ce qui touche la jeunesse dans le Monde, mais aussi aux grands problèmes de la vie moderne. Et elle a déjà publié de remarquables articles qui méritaient d'être traduits dans des langues nationales.

L'espéranto et le monde des aveugles

La langue internationale prend chez les aveugles une grande extension. Les éditions en Braille, jusqu'à présent très coûteuses en raison de leurs petites clientèles nationales, touchent à présent la clientèle mondiale des aveugles espérantistes.

La Revue en Braille « Espéranto Ligilo » a 1.200 abonnés répartis sur beaucoup de régions du globe. Elle a édité aussi une Revue populaire scientifique « nia Mondo » et plusieurs autres œuvres en Braille.

Depuis la 2e guerre mondiale s'est fondée la L.I.B.E., ligue internationale des aveugles espérantistes.

Des gazettes en espéranto, écrites en Braille, paraissent actuellement en Allemagne, en Angleterre, en France, en Hollande, au Japon, en Pologne, en Suède, en Tchécoslovaquie et en Yougoslavie.

Cette expansion de l'Espéranto dans le Monde des Aveugles s'est manifestée nettement en Août dernier pendant le Congrès de La Haye. Leur 34e Congrès International avait réuni une centaine de membres venus d'Algérie, d'Allemagne, d'Angleterre, d'Autriche, du Danemark, d'Espagne, de Finlande, de France, de Hollande, de Hongrie, d'Italie, de Norvège, de Suède, de Suisse et de Yougoslavie.

Seule une langue internationale pouvait élargir à ce point l'horizon des aveugles, si étroit dans le passé !

(La Praktiko Jan. 1965).

L'Institut pour l'Espéranto dans le Commerce et l'Industrie

Cette importante organisation créée par E.L.M. Wensing il y a à peine un an, vient bien à son heure. Depuis quelque temps de grandes Firmes Commerciales et Industrielles, au premier rang desquelles il faut citer PHILIPS, avaient compris les grandes possibilités que l'espéranto allait leur offrir pour leur publicité à l'échelle mondiale. De plus en plus nombreux apparaissaient dans la Presse et dans l'édition espérantistes des textes publicitaires : les dépliants, surtout sur les plans touristiques et climatiques, se multipliaient ; puis apparut le magnifique catalogue du **Département médical de la Firme Philips.** Ce fut pour beaucoup de personnes une révélation. On pouvait donc décrire en espéranto les appareils les plus modernes et les plus compliqués, et les mettre ainsi à la portée de tous les espérantistes du Monde ! L'Espéranto était donc une vraie langue, apte à jouer son rôle dans tous les domaines de l'activité humaine !

Et maintenant nous voyons de grandes organisations utiliser l'espéranto pour rompre les barrières linguistiques qui paralysent encore tant de choses, et prendre ainsi de l'avance sur leurs concurrents.

Tout récemment, la grande marque d'automobiles FIAT et la station hydro-climatique de VICHY, ont utilisé pour leur publicité mondiale de beaux dépliants richement illustrés, rédigés entièrement en espéranto, et si astucieusement présentés qu'ils n'ont pu nulle part passer inaperçus.

Ces faits, entièrement nouveaux, montrent bien le grand tournant pris actuellement par le mouvement espérantiste.

Il ne se limite plus au plan des Revues et des livres, de la littérature, des sciences et des arts, des réunions générales et spécialisées, il entre maintenant dans la vie courante, dans le monde des affaires, et il se montre au grand public pour ce qu'il est réellement, un merveilleux moyen d'intercompréhension humaine. Les mots **espérantisme, espérantiste** ont perdu cette apparence un peu sectaire qu'on leur attribuait lorsque de nombreux slogans insistaient trop sur la nécessité de devenir espérantiste.

Actuellement espérantisme et espérantiste deviennent des expressions aussi courantes qu'automobilisme et automobiliste. Les espérantistes, par trois mots sur leurs enveloppes, par un insigne discret sur leurs vêtements et sur leurs autos, montrent tout simplement qu'ils utilisent ou sont partisans convaincus de la langue internationale. Le grand public, bien informé, juge par lui-même sans avoir besoin de conseils.

L'Association internationale des automobilistes espérantistes

La réalisation de cette association constitue elle aussi un fait entièrement nouveau dans l'histoire de l'Espéranto.

Elle a pris naissance au Congrès de La Haye l'année dernière. Une petite équipe s'est rapidement formée sous la direction dynamique de M. JAUMOTTE. Quelques mois après l'association était créée et une belle Revue apparaissait. « Aŭto-Revuo » apportait plus que des promesses. Elle présentait déjà des réalisations importantes sur le plan pratique, en particulier un lexique très intelligemment conçu et déjà très avancé.

Cette Association avec le petit insigne métallique discret, mais bien visible, qu'elle a édité et qui se colle facilement sur une vitre ou sur une paroi des autos, intéresse déjà beaucoup de personnes.

Nous ne pouvions passer sous silence cette nouvelle réalisation. Nous y reviendrons dans notre prochain bulletin si, comme nous l'espérons, elle prend une place importante dans le mouvement espérantiste.

Informations du Monde

ALLEMAGNE. — Un Congrès de la « Jeunesse Internationale Espérantiste » vient de se tenir à **Nuremberg** du 27 décembre au 3 janvier. Il a réuni 170 délégués de 18 pays.

Des réceptions ont été organisées par les villes de Fürth et de Nuremberg, et un bal a clôturé joyeusement ce Congrès qui a été suivi avec intérêt dans la Presse et dont la Radio Bavaroise s'est faite l'écho. (Heroldo, janvier 65).

BRESIL. — De nouvelles Universités s'intéressent à la langue internationale. Depuis le 2e semestre de 1964 a commencé l'enseignement de l'espéranto à l« l'Université Catholique » de **Porto Alegre**, selon la décision de la Faculté de Philosophie. Les cours sont faits par un groupe de professeurs. Depuis le mois de mai fonctionnaient déjà 3 cours à l'Université de **Cearà**. Ces Universités ont suivi l'exemple de l'Université de **Goias** qui la première avait introduit dans son programme l'étude de l'Espéranto. (I.G. S./587).

BULGARIE. — Le mouvement espérantiste depuis le Congrès de Sofia, en 1963, se développe de plus en plus rapidement. **L'Association Espérantiste Bulgare** a conclu des ententes avec les plus importantes organisations sociales : les Syndicats des Travailleurs, l'Union de la Jeunesse, le Front Patriotique, le Comité des Femmes Bulgares, le Comité National pour la Défense de la Paix, etc... Et elle reçoit de tous côtés l'aide des autorités locales. A la belle Revue mensuelle « Bulgario » s'est ajoutée une non moins belle revue touristique trimestrielle « Ripozoj » également rédigée entièrement en espéranto, et richement illustrée. Les éditions des livres d'étude de toutes sortes se multiplient. L'enseignement facultatif de l'espéranto se développe dans les écoles supérieures et de moyen degré.

Le Congrès International de Sofia restera une date mémorable dans le mouvement espérantiste. **Quant au Congrès National Bulgare** (1964) il a dénombré plus de 140 Sociétés espérantistes avec 6.000 membres.

A **Vraca**, où se tint en 1963 le Congrès de la Jeunesse Espérantiste internationale, le « Comité de la Culture Populaire » a autorisé par un décret du 15 octobre dernier, l'enseignement facultatif de l'espéranto dans 5 écoles. Avant la fin de 1964, plus de 500 jeunes s'étaient mis à l'étude de la langue internationale dans cette petite ville qui ne compte que 35.000 habitants. (Rev. Espéranto décembre 1964).

CHINE. — Depuis le 19 décembre 1964, **la Radio de Pékin** émet deux fois par semaine un programme en espéranto, le vendredi et le samedi de 20 heures à 20 h. 30, (méridien de Greenwich), long. d'onde 51 - 40,4 - 30,1 m. (« Cina Espéranto Ligo » février 1965).

Selon une information parue dans la Revue « El Popola Ĉinio » un cours officiel vient de commencer à la grande Université de **Pékin.** Cela signifie que déjà dans 6 Universités et 2 Instituts de langues étrangères les étudiants ont la possibilité d'apprendre la Langue Internationale. De plus, selon la même revue, il existe une Ecole Normale d'Etat d'Espéranto pour les membres du corps enseignant. (I. G. S./588).

CONGO. — En octobre 64 a paru le premier numéro d' « Afrika Revuo », organe officiel de l' « Institut Espérantiste du Congo ». Ce nouveau périodique, provisoirement polycopié, est édité à **Léopoldville** et paraît en bilingue Français-Espéranto. Selon ce premier numéro, l'Institut Congolais est prêt à aider de toutes ses forces la propagation de l'Espéranto dans les autres pays africains. A Léopoldville fonctionnent déjà deux cours.

En novembre, à l'Ecole Supérieure de moyen degré de **Léopoldville-Kalina,** M. SYMOENS, Préfet de la Citenoo et M. L. TOKO, Président de l'Institut Espérantiste du Congo, ont parlé devant une assistance d'une centaine d'élèves des classes supérieures, sur le thème « L'Espéranto au service de l'humanité ». Parmi les personnalités présentes on a remarqué MM. FILIP et KASONGO, respectivement Directeur et Vice-Directeur de l'Instruction Publique à Léopoldville. (Heroldo, Janvier 65).

COREE. — Depuis peu, la Langue Internationale pro-

gresse rapidement en Corée. En avril 1964, le premier Cours d'Espéranto ne réunit que quelques dizaines d'élèves. Le mois suivant, à la suite d'une propagande bien conduite dans plusieurs journaux, s'inscrivaient **plus de 80 personnes, appartenant à 11 Universités** pour un nouveau cours, En juillet, le plus grand quotidien de Corée « Dong A ilbo » présenta une interview de M. TAEKENG KIM, délégué de U.E.A., et le « Sunday Press » publia un rapport d'une demi-page sur l'Espéranto, à la suite de quoi « L'Association Espérantiste Coréenne » et « La Jeunesse Espérantiste Coréenne » éditèrent et répandirent 2.000 feuilles d'Information. En septembre, le Général KYOUNGSOON, Vice-Président du Parlement Coréen, ouvrit la première Exposition Espérantiste dans le Centre d'Information Publique. Cette exposition fut visitée par 10.000 personnes, 720 visiteurs donnèrent leur nom et leur adresse, et 58 d'entre eux payèrent aussitôt la cotisation pour retenir leurs places dans les Cours. (Espéranto, décembre 64).

Ces chiffres sont significatifs pour un petit pays dans lequel l'Espéranto était inconnu il y a encore peu de temps.

ETATS-UNIS D'AMERIQUE. — En septembre dernier, le Directeur des Ecoles de **San Mateo** (Californie), le Dr John ANDES a annoncé que les 24 écoles de la ville allaient commencer l'enseignement de l'Espéranto. Dans ce but « l'Université de Californie », à Berkeley, a inauguré en octobre dernier un cours spécial pour les professeurs. Les succès obtenus dans cet Etat, où maintenant fonctionnent déjà plusieurs cours élémentaires, sont un excellent exemple pour les autres Etats.

M. MARIO PEI, linguiste universellement connu et Professeur de Philologie Française et Romaine à « Colombia-Université » de **New-York,** dans une lettre au Dr Karl Schevill, Professeur à l'Université de Californie, a insisté sur les trois points suivants : 1) L'Espéranto est une langue-pont pour l'étude des autres langues, en raison de la simplicité de sa structure qui en facilite l'acquisition et donne confiance aux élèves dans leurs possibilités d'assimiler d'autres langues étrangères. 2) L'espéranto a une valeur pratique en raison de sa diffusion actuelle. Au Japon ou au Brésil on trouvera plus facilement des Japonais ou des Brésiliens parlant cette langue, que parlant d'autres langues, même importantes comme l'allemand ou le russe par exemple. 3) Enfin l'Espéranto, ouvrant un point de vue mondial, contribue beaucoup plus à la formation d'une culture générale que l'étude d'une ou plusieurs langues nationales qui, au contraire, isolent des autres cultures. Trop souvent la concentration de l'étude sur une seconde langue nationale a tendance à former ce que l'on peut nommer un « isolement bi-lingue » en donnant aux personnes dans ce cas l'impression que le monde tourne par exemple autour des Anglais et des Français, ou des Anglais et des Allemands, etc...

En conclusion, MARIO PEI affirme sa convictoin que le monde a maintenant besoin — et que ce besoin sera bientôt plus urgent — d'une langue commune. Or les projets en vue d'adopter, pour jouer ce rôle, une langue nationale ont toujours échoué. Cela se comprend facilement ! (Rev. Espéranto, janvier 65).

HOLLANDE. — En vertu d'une nouvelle Loi pour l'enseignement officiel de l'espéranto (16 juillet 1964), cet enseignement, facultatif, est autorisé dans les écoles du 2e degré (enfants de 12 à 16 ans). Tous les Directeurs de ces écoles ont le droit d'y organiser ces cours. De plus, un **Diplôme d'Etat** a été créé pour les professeurs d'espéranto dans les écoles élémentaires.

Afin d'éviter que le trop petit nombre de diplômés n'entrave l'enseignement de cette langue, la Loi contient un article qui autorise les professeurs, ayant commencé à enseigner l'Espéranto depuis le 1er janveir 1963, à en poursuivre l'enseignement jusqu'en 1970. Et, de plus, ceux qui possèdent le Certificat de Capacité, décerné par le Comité Hollandais d'examens pour l'Espéranto, ont le droit de l'enseigner sans posséder le diplôme d'Etat. Cet enseignement aura lieu **pendant les heures de classe.**

Il est intéressant de savoir que cette nouvelle Loi, concernant l'Enseignement Elémentaire de l'Espéranto et la création de ce nouveau Diplôme d'Etat, est dûe pour une grande part aux efforts de l'Institut « L'Espéranto dans l'Enseignement » auquel collaborent toutes les organisations espérantistes hollandaises : protestantes, catholiques, neutres, des travailleurs, et les sections de T.E.J.O., A.N. S.E. et I.L.E.I., ainsi que les plus importants syndicats d'Instituteurs. (Heroldo, décembre 64).

HONGRIE. — Les éditions de livres d'étude pour l'espéranto se succèdent à un rythme accéléré. Le « Manuel » de **Baghy,** édité à 5.000 exemplaires, a vu ses quatre premières éditions s'épuiser rapidement et celle de 1964 est devenue introuvable.

En 1962, il n'y avait dans les cours que 350 élèves. En 1963, il y en avait 884 et en 1964 leur nombre s'élevait à 2.200.

REPUBLIQUE ARGENTINE. — **L'académie des Sciences** a organisé dans son sein un cours d'Espéranto en 8 leçons, qui été suivi par 30 de ses membres,

SUISSE. — A Lausanne, « L'Académie Internationale du Tourisme », patronnée par le Prince RAINIER III de Monaco, a décidé de faire une enquête internationale et de proposer l'adoption de l'espéranto dans le Dictionnaire spécial de l'Académie Touristique.

TCHECOSLOVAQUIE — Les livres d'étude, manuels et lexiques sont de plus en plus demandés. Déjà vient de paraître une deuxième édition de 10.500 exemplaires du « Manuel et Lectures » (270 pages) de **Thedor Kilian.** En même temps apparaît la 2e édition (14.500 ex.) du « Dictionnaire de Poche » de **Rudolf Hromada.**

VIET-NAM. — Pendant la conférence Internationale qui vient d'avoir lieu à **Hanoï,** et à laquelle participèrent 12 pays, une exposition a été organisée au « Club Espérantiste » de cette ville et des banderolles en espéranto ont été dressées dans les rues.

Dr G. MAILLARD.

Pour tout ce qui conerne LA REDACTION de ce Bulletin, s'adresser au Dr G. Maillard, 14, rue Ravon, Bourg-la-Reine (Seine).

Pour TOUS AUTRES RENSEIGNEMENTS, tels que : cotisations aux grandes Associations Espérantistes, adhésions aux Congrès, abonnements aux journaux et revues espérantistes, achats de livres, etc... s'adresser à l'UNION FRANÇAISE POUR L'ESPERANTO, 34, rue de Chabrol, Paris 10e. Tél. PROvence 55-03. C.C.P. 855-35 Paris.

De même si l'on désire DES TIRAGES A PART DE CE BULLETIN. Ils seront envoyés franco à raison de un franc les dix. Mais si vous voulez être assuré d'en obtenir, commandez-les le plus tôt possible, car ils sont vite épuisés.

Le gérant : GUILLAUME.
Imp. COCONNIER, Sablé (Sarthe)

JEFO

TUTLANDA JUNULARA KUNVENO okazos dum la kongreso en Le Havre sabate la 5-an de junio je la 15-a. Venu amase en Le Havre gajigi la kongreson.

LA ORATORA KONKURSO por la junularo (dimanĉe la 6-an de junio je la 17-a en Le Havre) havos la jenajn temojn:

a) la reciproka influo de la orienta kaj okcidenta civilizoj ;

b) la signifo de U.N. hodiaŭ kaj morgaŭ ;

c) internacia kunlaborado : la moralo de helpo al evoluantaj landoj fare de evoluintaj landoj ;

d) portreto de instruist(in)o via ;

d) kiel fartas JEFO post tri jaroj ?

Jam nun preparu vin por gajni la unuan premion.

Se vi deziras eniri la Komitaton de JEFO definitive strarigotan en junio, senprokraste tion skribu al Parizo ! Laboro mankos por neniu.

BALDAŬ VENOS SOMERO

Bonvolu atenti, ke la JUNULARKONFERENCO pri « komunikado » en la **Anne Frank-Domo** en Amsterdam ŝanĝis sian daton. La ĝusta estas de la 25-a ĝis la 31-a de julio. Tiu ĉi Konferenco estas tre grava kaj havas tre interesan programon ; krome ĝia sukceso estas aparte grava por la esperanto-movado ; cetere Amsterdam kaj Nederlando estas vizitindaj kaj revizitindaj. Pliajn informojn petu de : Anne Frank-Domo, Prinsengracht 263, Amsterdam-C, Nederlando.

POST VIENO... AŬ ANTAŬ AMSTERDAMO...

La 3-a STELO-SEMAJNO okazos en Hungarujo de la 18-a ĝis la 24-a de julio. Ĉu la studentoj el Francujo estos tie la plej multa grupo ?

Junuloj, kiuj iros al Tokio kaj aŭ al OOCU bonvolu sciigi tion al JEFO.

Same, ĉiuj aliĝintoj, kiuj intencas efektive partopreni la UNIVERSALAN KONGRESON, kaj ne nur « morale » aliĝis, helpus al la organizantoj, sciigante tion.

SEMAJNFINAJ RENKONTIĜOJ DE JEFO

La **Unua** okazis en Nemours (5 kaj 6 decembro) kaj arigis dudek gejunulojn. Malgraŭ pluvo (ne senĉesa) kaj malvarmo ni multe manĝis el nia propra kuirado, multe ridis, kaj faris gravan decidon por la venontaj kunvenoj. Sabate vespere ĉiu regalis la aliajn per kantoj, rakontoj aŭ dancoj. Por la kelkaj ekbalbutantoj okazis provleciono laŭ la Cseh-metodo. Dimanĉe matene Pierre Bachet nin gvidis tra sia urbo al la malnova kastelo, posttagmeze ni kun gastoj rigardis kaj aŭskultis la prelegon de s-ro Lentaigne pri Esperanto. Ni ankaŭ rigardis lumbildojn de Pierre Bonneau kaj de Denise Hervouet, ni disŝutis pajlon tra la tuta urbo, ni planis (ĉu vane ?) diversajn manierojn vojaĝi al Tokio kaj tiel plu. Dankon al niaj gastigintoj kaj al ĉiuj helpintoj.

La Dua okazos, dum estos presata ĉi tiu gazeto, en Aix-en-Provence (20 et 21 marto).

La **Tria** estas preparata en Besançon por la 1-a kaj 2-a de majo. Jam estos la tempo de belega vetero, la regiono estas tre alloga. Amase anoncu vian partoprenon al Daniel Perard, 172, avenue Pierre-Brossolette, Troyes (Aube).

Ni ankaŭ menciu la jarfinan renkontiĝon en Grésillon, jam nova tradiciaĵo, kie ni kunĝojis pli ol dudekope.

APUDMARA ESPERANTISTA SEMAJNO : Sudfrancio. 12-19an julio. Por tendumantoj. Informas : Lentaigne, 3, Gaillarde, Montpellier. (respondkupono).

SCIENCA PENSADO povas konduki al OBJEKTIVA VIVKONCEPTO, se ĝi TRAKTAS NOVAJN IDEOJN. Petu senpagan ilustritan fald-prospekton ĉe Martinus Instituto, Mariendalsvej 94-96, Kopenhago F., Danlando.

NASKIĜO. — S-ino Marguerite Santreuil, ĝojas sciigi la naskiĝon de ŝia nepo André Duval (Apoteko - Sassetot-le-Mauconduit, S.-M.). Gratulojn.

EDZINIĜO. — F-ino Jacqueline Blanc adziniĝis kun juna jugoslavo. Gratulojn.

FORPASO. — S-ro Arsene Perrin forpasis la 6-an de marto en Bobigny. Kondolencon.

FRANCA KRONIKO

ANGERS :

Ekspozicio pri Orienta Arto sub Unesko-Patronado. — La Esperanto-rondo de Angers (Francujo) kiu estas samtempe Unesko-Klubo, organizis fine de oktobro, vastan ekspozicion titolitan : « Trezoroj de la Orientaj Civilizacioj », kiu altiris centojn da vizitantoj.

La ekspozico entenis kvar sekciojn :

— «Antikvaj mozaikoj de Israelo » (cirkulanta ekspozicio prunte sendita de Unesko) ;

— « Miniaturoj, skulptaĵoj kaj freskoj de Hinduĵo » (tiuj reproduktaĵoj estis ricevitaj antaŭ kelkaj jaroj de la oficialaj kulturaj servoj de New-Delhi, okaze de « Hinda vespero » dank'al klopodoj de S-ino Haudebine surloke ; cetere, diversaj objektoj, posedaĵoj de S-ino Haudebine estis ankaŭ prezentitaj).

— « Pentraĵoj kaj bildoj de Ĉinujo » (la eldonaĵoj de Ĉina Esperanto-Ligo konsistigis notindan parton de tiu sekcio) ;

— « Literaturoj trezoroj » (prezentado de multaj esperantaj libroj el aziaj landoj, al kiuj oni aldonis signifajn ekzemplerojn de nia literaturo ĝenerale).

Tiu manifestacio, tute nature, ligiĝis kun la agado de Unesko por « pli bona aprezo de la kulturaj valoroj de Oriento kaj Okcidento » kaj brile inaŭguris en Angers la partoprenon de la esperantistoj por la « Jaro de internacia kunlaboro ». Krome, la dato de la « Tago de Unuiĝintaj Nacioj » koincidis kun la ekspozicio.

Estas substrekinde, ke la organizantoj ricevis la patronadon ne nur de la franca Federacio de la Unesko-Kluboj sed ankaŭ de la Franca komisiono por Unesko.

Por tiu ekspozicio, inaŭgurita de diversaj lokaj oficialuloj, dudeko da personoj fervore partoprenas unuagradan kurson.

FEDERACIO « LANGUEDOC-ROUSSILLON

Béziers. — Nova grupo estis starigita ĉe la komenco de oktobro 1964 kun du kursoj.

Montpellier. — Fine de decembro ni havis la grandan plezuron ĝui la restadon de prof. Pragano en nia urbo.

La 19-an de decembro okazis premi-disdonado. Prof. Pragano ravis nin per prelego pri Zamenhof kaj la progreso de esperanto en lernejo.

Nun ni klopodas por la sukceso de la peticio kaj preparas ekspozicion de poŝtmarkoj pri esperanto, kiun ekspozicion petis de ni la loka filatela societo.

Perpignan. — La 15-an de decembro okazis festeto honore al la datreveno de d-ro Zamenhof kaj de la deklaro pri la Homaj Rajtoj.

Prof. Pragano vizitis la grupon dum la Kristnaskaj festoj. La Kultura Centro akceptis lin per honora vino.

LYON

La 21-an de marto estos projekciita la filmo Angoroj.

MARSEJLO

Dum la kvara trimestro de la jaro 1964-a, la marsejla grupo gvidata de sia vigla prezidanto S-ano H. Bourdelon, kiel kutime :

A) ĉiulunde kunvenis en la Regiona Pedagogia Centro pri Dokumentado :

1 - Raporto pri la 59a UEK.

2 - Referato pri novaj libroj (« Maŝinmondo » kaj « La ĉina akupunkturo ») ;

3 - Informoj, legadoj, babilado, kantoj ;

4 - Film-projekcioj : a) de Arleso al la Nigra Maro tra Beogrado kaj Sofio ; b) Angoroj ;

5 - Du paroladoj pri vojaĝo : de Parizo al Akropolo tra Tamizo, Kopenhago, la bankizo, Leningrad, Moskvo, Sotĉi, Jalta, Istanbulo, kaj ilustritaj per 180 diapozitivoj.

B) ĉiumerkrede gvidas en tri malproksimaj lernejoj tri unuagradajn kursojn, kaj superan kurson, kaj plie kurson per korespondado.

NORDA FEDERACIO

Calais. — Dank'al la celtrafa agado de s-ro Edouard Bonvoisin okazis la 3-an de februaro je 20 h. 05 bona intervjuo en la elsendo « 10 deux fois magazine » de Radio Luxembourg.

Lille. — Dum la internacia foiro de l'komuna merkato okazos esperantotago dimanĉon la 9-an de majo 1965. Eksterlandanoj estos bonvenaj. El la tagordo : prezento de la filmo « Angoroj », oficiala akcepto, bankedo. Informejo : Esperanto, 26, rue des Martyrs de la Résistance, Lambersart (Nord).

Televido. — Dum filatela elsendo oni prezentis portreton de d-ro Zamenhof faritan el poŝtmarkoj.

NORMANDIA FEDERACIO

Les Andelys. — La 27-an de februaro okazis prelego de s-ro Léon Bensimon, instruisto pri Hatha-Yoga, pri Hindujo.

Vire. — S-ro Saperas denove gvidas kurson en la knaba liceo. 36 lernantoj de la 6-a klasika. La kurso okazas jen marde, jen ĵaŭde, dum instru-horoj.

Elementa kurso okazas ĉiun sabaton je la 16-a 30 ĉe s-ino Capt ; perfektiga ĉiun merkredon je la 18-a 15 ĉe f-ino Tristant.

« La Voix du Bocage » (semajna gazeto) regule aperigas ĉiun duan monaton priesperantajn artikolojn.

NIORT

Jam de oktobro okazas kurso kun 30 lernantinoj.

PARIZA FEDERACIO

La 26-an de aprilo okazos prelego de Prof. Pragano pri Rumanujo.

FEDERACIO RHONES-ALPES

La 16-an de majo 1965 okazos en Grenoblo (Isère) la ĉi-jara Esperanto-Kongreso de la Federacio, sub la alta Protekto de S-roj Prefekto de Isère, Urbestro kaj Akademiaj Rektoro kaj Inspektoro.

KESOG (Kultura Esperanto-Societo Grenobla) kaj Esperanto-Fako (en nuklea Esplorejo) kunorganizas tiun manifestacion. Ili alvokas al ĉiuj regionanoj kaj aliaj, ke ili venu grandamase kaj multnombre por demonstracii la gravecon de la Movado, kaj garantii la sukceson de tiu Tago.

Laŭ unuaj promesoj kaj nunaj klopodoj, eble okazos Honorvino en la Urbodomo, inaŭguro de Esperanto-Strato kaj aperigo de nova ilustrita turisma prospekto.

Informoj : ĉe O.K.K., J. Dettwiller, 4, av. Albert-1er, Grenoble.

VALLON - PONT D'ARC

Malfermiĝis kurso en liceo. Gvidas s-ro R. Llorens el Montélimar. Regule lernas 15 geknaboj.

Supera kurso por ok personoj, inter ili la direktoro kaj 3 instruistoj.

PROFESORO PRAGANO PRELEGOS DUM LA 4-a KULTURA SEMAJNO EN GRESILLON

Dum vizito en Perpignan por Kristnaskaj libertempoj, Prof. Pragano, de la Universitato de Amsterdamo, akceptis la inviton de S-ro René Llech-Walter, prezidanto de U.F.E., prelegi kaj gvidi kursojn dum la 4-a Kultura Semajno en Grésillon, sub la aŭspicioj de la Franca Eduka Ministerio. (9-a ĝis 16-a de aprilo 1965).

Du agregaciaj profesoroj prelegos ankaŭ dum tiu semajno : Pr. Martin el Rennes kaj Duc-Goninaz el Parizo.

Ricevas la aliĝojn de la staĝantoj : S-ro Blanc, Instruisto, Sancoins (Cher), Francujo.

La esperantistoj povas peti la kondiĉojn de la restado dum la kultura semajno al « Kastelo de Grésillon », Baugé (Maine-et-Loire), Francujo.

ĈU VI NE FORGESIS ALIĜI AL LA 57-a NACIA KONGRESO EN LE HAVRE ?

RECENZOJ

SUB LA SIGNO DE LA VERDA STELO — 72 p. 15 x 21,5 — Dansk Esperanto-Forlag 1964 — Prezo : 5 Fr.

Kurtaj, simplaj, kvazaŭ familiaj rakontoj pri variaj travivaĵoj de 20 samideanoj, dank'al Esperanto. Agrabla legaĵo, lingve kontrolita de la literatura komitato de SAT, prezentita en tre plaĉa vestaĵo, ilustrita kovrilo, diketa papero komforta por la okulo kiel la fingro, larĝaj marĝenoj. Elstaras la de Poul Thorsen drama aventuro, kiun jam konas la ne sufiĉe multaj legantoj de nia brava « Norda Prismo ».

Paul LOBUT.

MODERNE MENSCHEN SPRECHEN ESPERANTO — 40 p. 14,5 x 21 — Deutscher Esperanto-Bund 1964 — Prezo : 1,25 Fr.

Uzota dum varbkampanjo « Modernaj homoj parolas Esperanton » estas propagandilo por germanlingvanoj, kaj prezentas la konatajn sciigojn kaj argumentojn en vere rimarkinde viva kaj alloga formo, kun taŭgaj ilustraĵoj. Jena broŝuro devus esti modelo por alilingvaj eldonoj (tion bonvolu atenti la U.F.E. !). Gratulon al la grupo de Oberkirch, kiu tiel celtrafe ĝin prilaboris.

Paul LOBUT.

LA PENDOLO KIU KURACAS, « LE PENDULE QUI GUERIT », Misteroj kaj mirakloj de la teleradiestezo, kaj de la oligoelementoj, de Maurice LAVARENNE, eks-profesoro ĉe la Beletra Fakultato en Clermont-Ferrand, Francujo. Franclingve kun resumo en esperanto. 160 p. Prezo : 8,40 frankoj. Mendebla ĉe la aŭtoro, 66, rue Blatin poŝtĉekkonto 283-25, Clermont-Ferrand.

La verkinto, kiu instruadis dum kvindek jaroj, rimarkis, jam preskaŭ tuj ĉe la komenco de la sia kariero, ke la laboro kaj la karaktero de iliaj lernantoj dependas principe de ilia farto. Kaj tio tute nature alkondukis lin al la studado de diversaj metodoj medicinaj, ne tre konataj, sed kiuj ŝajnis al li tre efikaj, speciale homeopatio kaj naturismo, kiujn li jam priskribis en antaŭaj verkoj. La nuna libro estas dediĉita al radiestezo, kaj pli speciale al teleradiestezo, kiu ebligas analizi el malproksimo, ekzemple per nura tufeto da haroj, la sanstaton de ĉiuj organoj de iu persono, la mikrobojn kaj toksinojn, kiuj povas difekti liajn humorojn, liajn mankojn koncerne mineralojn kaj vitaminojn.

La homa korpo ŝajnas kunmetita el ĉiuj kemiaj konataj elementoj, inter ili kelkaj troviĝas en ĝi nur en apenaŭaj kvantetoj (oligoelementoj). La manko aŭ la nesufiĉeco de unu aŭ kelkaj el tiuj ĉi elementoj naskas humoran malekvilibron, kiu tradukiĝas en la gravaj kazoj per iu malsano, sed en multaj kazoj nur per malagrablaj sentetoj, per la nepovado fiksi la atenton (kalkulo-kaj ortografio-eraroj), malbona memoro, karakteraj malvirtetoj (koleremo, ĉagrena silentemo, timemo, emociemo, mallaboremo, k. t. p.). Donante al la malsanuloj la mineralojn, kiuj mankas al ili, oni restarigas la humoran ekvilibron, kaj la sano refariĝas normala. Speciale la karaktero kaj la lernemo de la infanoj tiam kontentige tranformiĝas.

Unu el la ĉapitroj estas dediĉita al la mallaŭdantoj de radiestezo, inter aliaj Auguste Lumière, Jean Rostand, Marcel Boll, k. t. p., kiuj kalumniis ĝin certe nur tial, ke ili ne sufiĉe studis.

La dua parto de la libro detale raportas pri multaj kazoj de resaniĝo akiritaj per la prezentita metodo : senatenteco, emociemo, matematika senkapableco, tediĝo pri la lernado, malbona karaktero, nerva deprimo, cerba laciĝo, angoroj, malgajeco, manioj, geedza malkonkordo, anemio, laringito, adenoidaj vegetaĵoj, angino, skarlatino, kokluŝo, astmo, cistito, dismenoreo, sterileco, k. t. p.

La lasta ĉapitro konigas plurajn konstatojn kaj, ipotezojn, interalie pri la verŝajna nocivo de la vakcinadoj.

Fine la verkinto rememorigas la ĉefan rolon de la glandoj digestaj (hepato k. t. p.) kaj endokrinaj, tro ofte perturbataj pro manko de diversaj mineraloj kaj pro ĉeesto de toksinoj ĉu heredaj ĉu akiritaj. Li insistas pri la nepra neceseco, por bone farti, obei la leĝojn de la korpa kaj morala higieno, kaj konkludas per tiu ĉi fundamenta maksimo : « Sanon oni ne aĉetas, sed meritas ».

« Journal d'un Quaker de notre temps » 1893-1962) Franca lingvo — Aŭtoro Henry Van Etten — 256 paĝa libro — Prezo : 13 Fr.

Nia samideano H. Van Etton montras la gravan influon de nia internacia lingvo en lian vivon.

Li lernis ĝin, kiam li estis 14-jara, en 1907. Kaj en 1916, li konatiĝis — dank'al esperanta libro de angla samideano Montagu Butler — kun la kvakera Movado.

Estis por li « Revelacio » kaj komenco de nova vivo.

Poste li gvidis la kvakeran movadon en Francujo, kaj faris multnombrajn paroladojn pri siaj aktivecoj dum 40 jaroj en diversaj landoj.

Tio estas : religia, socia propagando — vizitoj de la malliberejoj, deliktaj infanoj, junaj rifuĝintoj, helpo al rezistantoj dum la milito.

Li renkontis sian edzinon en esperantista kunveno.

Pri la stilo mem ni povas diri, ke ĝi estas tre vivanta, kaj li scias bone krei la atmosferon de la diversaj epokoj kun bonaj aludoj al la politikaj eventoj de la momento.

Tre interesa libro — havebla pere de U.F.E.

DICTIONNAIRE DES RACINES SCIENTIFIQUES. André Cailleux et J. Komorn. — Société d'édition d'enseignement supérieur, 5, place de la Sorbonne, Paris-5e — 1961 — 246 p. 15 x 21 cm. — Prezo : 24 Fr.

André Cailleux estas profesoro ĉe la Scienca Fakultato en Parizo ; geologo li jam verkis sufiĉe ampleksan kolekton da libroj pri geologio kaj mineralogio, pri la petroj kaj mineraloj, pri la glaciejoj kaj la arktaj regionoj, ktp., jen sola jen en kunlaboro kun diversaj aŭtoroj.

En 1958 li jam publikis vortaron pri la grundoj kaj li nun preparas geologian vortaron poliglotan. La nun recenzata vortaro fakte estas etimologia vortaro de la sciencaj radikoj uzataj en la franca lingvo. Ĝi koncernas la ĉefajn branĉojn de la sciencoj, ekster la humanismaj sciencoj : nome, matematiko, astronomio, fiziko, kemio, biologio, medicino, zoologio, botaniko, geologio kaj mineralogio.

La celo de la aŭtoro estis antaŭ ĉio praktika : oni ne trovos en ĝi la precizan citon de la fontlingvaj vortoj el kiuj devenas la nunaj sciencaj radikoj ; sed oni trovos tiujn radikojn sub la diversaj formoj kaj ortografioj, kiujn ili havas nun en la franca. Tamen estas precize indikita de kiu lingvo venas ĉiu radikformo, kaj eventuale de kiuj aliaj lingvoj venis mem tiuj fontvortoj. Ekz-e ĉe **-odea** : kiu aspektas kiel, oni legas : sufikso greka, poste latina. Ĉe **lazul, lazur** : lazura bluo — persa, poste araba, poste mezepoka latina ; dum ĉe **lasur** estas trovebla la aldonaĵo : poste germana.

Same tiel estas precize indikitaj la diversaj sencoj, kiujn naskis la radikoj en siaj diversaj derivaĵoj aŭ kunmetaĵoj. Ekz-e ni legas : « **fluor** (latina) elfluo ; fandebla mineralo, i.a. la fluorino ; unu el ĝiaj proprecoj : la fluoresko ; hidrogena karbido fluoreska ; metaloido eltirita el la fluorino ». (fluorino = kalcia fluorido).

La celo estas esence praktika : helpi kompreni la bildon aŭ la karakterizon, dank'al kiu oni jam kreis la vorton. Ŝajne — sed nur ŝajne — tio estas ludo, kiam temas pri bone konata vorto ; sed tio certe potence helpas la memoron, precipe por pli fakaj aŭ pli raraj terminoj. Ekz-e ĉiu scias, kio estas rinocero (F. rhinocéros). la vortaro informos vin, ke **rhin** signifas nazo, dum cer estas korno ; jam per tio vi tuj rekonos **rinologo** kaj estos preta memori, ke **cerasto** nomas kornoportan viperon.

Kompreneble vi ne fariĝos ĉionscia per lego de la vortaro ; ĝi instruos al vi, ke la etimologia bildo, per kiu oni kreis **nazikorno** (F. nasicorne : nas, corn) estas ĝuste la sama, kiel por **rinocero.** Tamen necesos, ke vi lernu, ke temas pri tiu kaj tia insekto. Iu ajn vortaro estas nur helpilo.

Konsulto de tiu ĉi evidentigos — se vi ne jam rimarkis —, ke la scienca terminologio estas ege kompleksa, kaj super ĉio, ke ĝi estas vera lingva kaoso. Por unu sama ideo estas uzataj diversaj formoj de sama radiko, eventuale en diversaj lingvoj : ĉefe kaj en la latina kaj en la greka, sed ankaŭ en la angla, la germana (krom komprenoble en la franca), kaj plie en plej diversaj lingvoj de l'mondo : ekz-e la japana liveris la radikon **yakrit** (hepato) por nomi antitoksan hepatan hormonon, la jakritono. Simpla ekzemplo montru la abundon de la diversaj formoj ; la nocio « glata, senhara » estas reprezentita de jenaj ortografiaj aŭ radikaj formoj : el la greka : laeo, lei, leia, leio, lejo, leur, li, lio, liss ; el la latina : laevi, levi, lea, lius, loevig. Dume la ideo de maldekstra estas : el la greka : lae, laeo ; el la latina : laev, laevo, lev, levu, senest, sinist, sinistr,...

Paradokso ja estas, ke se ĉiu termino scienca estas precize difinita en sia signifo, ĝi kontraŭe estas kreita laŭ hazardo kaj bontrovo de aŭtoroj el diversaj tempoj, landoj kaj lingvoj, fakoj kaj edukoj... Pro tio des pli utila tiu vortaro ! Ĝi ankaŭ bonvene kompletigas la ordinarajn etimologiajn vortarojn unuflanke, kaj aliflanke povas utili en sufiĉe vasta grado por internacia uzo, ĝuste pro tio, ke la scienca terminaro ne estas specife franca sed altagrade internacia. Kompense, al franco mem, tiuj vicoj de radikoj aspektas prefere kiel vortoj de fremda lingvo kaj li rekonas nur la radikojn uzatajn en la propra fako.

Se ni faru kritikojn, ni volonte farus jenajn du : 1-e, ĉu ne utilus dua parto, kiu permesus retrovi la formojn de la radikoj esprimantaj difinitan ideon, kaj sekve retrovi vorton pri kiu restis en memoro nur tio kion mi pli supre nomis la « etimologia bildo ». 2-e, Ĉu la radikoj ĉiam estis taŭge tranĉitaj ? **Malleab** ja estas la komuna trunko de **malléable** kaj de **malléabilité** (maleebl-a, -eco), sed **abl** kaj **abil** ja estas unu sama franca sufikso sub du formoj. Sed la aŭtoro eble respondos, ke li opinias tiun prezentmanieron pli oportuna por la leganto, kiu ja volas rapide trovi informon kaj ne interesiĝas pri lingvaj nocioj.

Konsiderante la pli kaj pli grandan gravecon de la sciencoj en nuna mondo, konsiderante ankaŭ ke ilia terminologio estas tre internacia kaj kiel tia ke ĝi do retroviĝas en la internacia lingvo, mi volonte konkludus jene : tiu vortaro devus troviĝi en ĉiu bona Societa E-obibiloteko ; plie ĝin posedu ĉiu, kiu aktive interesiĝas pri scienca terminologio.

D-ro A. ALBAULT.

William Shakespeare : HAMLETO, PRINCO DE DANUJO. Traduko, Enkonduko kaj Notoj de C.N.M. Newell. — Kovrilo de Ila Osburn kaj Jan Schaap Ir. — STAFETO : Belliteratura Serio 24. — J. Régulo Pérez, Eldonisto. La Laguno, Kanariaj Insuloj, 1964. — 16,5 x 22 cm. — 252 paĝoj. — Prezo : 2,40 usonaj dolaroj (aŭ egalvaloro).

Parolante pri « Hamleto » oni ne povas ne aludi la Zamenhofan tradukon, kiun multajn zorge kaj atente tralegis surbaze de komparo kun la originalo. Se oni nur pensas, ke Esperanto tiam estis ne pli ol sepjara, la ĉefa konstato estas, ke la tuta genieco kaj skrupulo de Zamenhof estis nepre necesaj por provi esperanten traduki unu el la plej imponaj kaj malfacilaj tragedioj. Zamenhof brile sukcesis : el propaganda kaj traduka vidpunktoj la Zamenhofa versio restas unika juvelo en nia literaturo. Ĉi restas nediskutebla, konstata triumfo (1).

Koncerne la Newell-an version, ĝi majstre pruvas, ke Esperanto estas, kiel iam dirite de Zamenhof, **« pli riĉa ol la plej riĉaj naturaj lingvoj, dank'al la eblo krei el unu vorto multajn aliajn kaj esprimi ĉiujn eblajn nuancojn de la penso »**. Se iu, ne scipovante la anglan lingvon, tamen dezirus bone kompreni tiel altnivelan tragedion kiel « Hamleton », mi senhezite dirus al li : « Bonvolu tralegi la Newell-an novan tradukon, ĉar Newell sciis teknike kaj artiste, science kaj poete traduki la tutajn elementojn de ĉi tiu tragedio ».

Jen estas du ekzemploj (kune kun la angla teksto por ĉiuj, kiuj komprenas la lingvon).

AKTO I, sceno I
Marcellus

It (**the Ghost**) faded on the crowing of the cock.
Some say, that ever 'gainst that season comes,
Wherein our Saviour's birth is celebrated,
This bird of dawning singeth all night long ;
And then, they say, no spirit can walt abroad :
The nights are wholesome ; then no planetsstrike
No fairy takes, nor witch hath power to charm ;
So hallow'd and so gracious is the time.

AKTO I, sceno I
Marcelo

Ĝi (**la fantomo**) malaperis je la koka krio.
Ja kredas iuj : kiam ni celebras
Dum festa temp' naskiĝon de l'Savinto,
La bird' aŭrora krias tutan nokton ;
Tiam ne licas la spiritoj vagi
Eksteren ; nokto restas sendanĝera ;
Ne frapas la planedoj ; kaj la feoj
Neniun logas, kaj la sorĉistinoj
Ne povas malbonfari, tiel sankta
Kaj gracoplena estas tiu tempo.

AKTO III, sceno I
Hamlet

To be or not to be, — that is the question :
Whether it's nobler in the mind to suffer
The slings and arrows of outrageous fortune,
Or to take arms against a sea of troubles,
And by opposing end them ? To die, — to sleep :
No more ; and, by a sleep, to say we end
The heart-ache, and the thousand natural shocks
That flesh is heir to. — it's a consummation
Devoutly to be ar'shed. To die, — to sleep ; —

AKTO III, sceno I
Hamleto

Ĉu esti, aŭ ne esti : jen demando
Kiu plej gravas : ĉu pli noble estas
Suferi en l'anim' la kuglojn, sagojn
De l'violenta sorto, aŭ preninte
Armilojn kontraŭ maro da mizero,
Rezisti por ĝin fini ? Morti : dormi :
Jen ĉio ; kredi, ke per dorm' ni finas
La kor-doloron kaj la mil afliktojn,
Heredon de la karn' : jen sort-plenum'
Eĉ pie dezirinda. Morti, dormi ; —

Ni rimarku, ke same kiel Zamenhofaj versoj takte marŝas per la jambaj pentametroj de Ŝekspir', en la Newell-a traduko la metro estas jamba pentametro kun fina kromsilabo, kiu estas ĝenerale analizebla kiel unu amfibrako sekvata de kvar trokeoj : jen la rezultoj rilate al la lasta ekzemplo.

Shakespeare	**Newell**
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .

La amfibrakoj kelkfoje estas anstataŭigitaj per daktilog . . ., kaj amfimakroj . . ; la trokeoj . . per jamboj . . ., k.t.p.

Neniu nacia lingvo povas traduki « Hamleto-n » tiel akurate, tiel ekzakte laŭ la senco kaj poezio de la originalo.

La ŝekspira lingvo ne estas facile komprenata. En la 41-paĝa enkonduko kaj ankaŭ en la notoj la tradukinto pridiskutas multajn problemojn kaj dubaĵojn prezentatajn de la tragedio. Tiun ĉi kritikan studon devus legi ĉiu studento, ĉiu persono kiu volas ne nur sondi la esencon de la ŝekspira teatraĵo sed ankaŭ kompreni la oftajn arkaismojn de la originalo. Sekve la tuta libro estas taŭga ilo por iu studento pri angla lingvo kaj ankaŭ por angla esperantisto : ambaŭ pli facile komprenos ĉi tiun tekston ol la originalon.

Kiam la leganto scios, ke Newell prilaboris sian tradukon dum tri jaroj, li pli bone komprenos, kial ĉi tiu libro nepre devas esti sur la breto de la plej ŝatataj kaj seriozaj verkoj kune kun niaj klasikaĵoj. Ni analizu la kaŭzojn de tia sukceso.

Unue, s-ro Newell estas anglo ; lia fako estas angla kaj franca literaturoj, kiujn li nun instruas en Aŭstralio. Li elektis anglan tekston de li pli profunde, pli nuance konatan ol iu ajn fremdlingva verko.

Due, la elektita tradukmetodo saĝe kuŝas mezvoje inter du polusoj :

1) **la artisma skolo de tradukistoj** (prizorganta ĉefe belecon, sonon, ritmon, harmonion, koste de laŭvorta versio) ;

2) **la fidelisma skolo de tradukistoj** (prizorganta ĉefe laŭvortan version koste de beleco, sono, ritmo, harmonio...).

Unuvorte ĉi tiu libro estas por ĉiuj traduk-modelo. Ni memoru tion, kion Zamenhof iam skribis en 1895 : **« Lernolibroj, anoncado k.t.p. estas necesaj, sed literaturo estas ankaŭ necesa, ne malpli, sed eĉ multe pli... La batalantoj por nia ideo jam longe konvinkiĝis, ke ĉiu nova grava verko, kiun ni povas montri al la publiko, efikas sur ĝin pli, ol ĉiaj plej lertaj teoriaj paroloj » (...) Floros la « Biblioteko », floros ĉio — falos la « Biblioteko », falos ĉio ! ».** Laŭ la iama deziro de Zamenhof la Esperanta literatura fako pliriĉiĝis per unu plia peco, kiu signifas plifortigon de nia lingvo, de nia afero, de nia klasika trezoro. S-ro Newell povas fieri : lia traduko apartenas al la nun relative longa listo de la t.n. « gravaj verkoj ». Dankon al li, kaj ankaŭ dankon al STAFETO.

Robert MARTIN
Agregacia profesoro
pri angla lingvo kaj literaturo.

N.B. — Unu plia rimarko : kial ne publikigi tradukojn laŭ la sistemo de « La Dia Komedio », t.e. kun la originalo sur ekzemple la maldekstra paĝo ? Estus tre taŭga literatura kutimo, ĉu ne ?

---

(1) HAMLETO, reĝido de Danujo, 8a eldono 1964, kun ilustraĵoj de Mac Intosh, ĉe E.F.E. Marmande.

Franca Esperanto-instituto

NIA VORTTREZORO

(6 Malilo

S-ro V. el N. demandis « kial en la vortoro Léger-Albault troviĝas la vorto malilo (M. Manille), kaj ne maniljo? »

Li per tio levas du demandojn : tiun de la transkribo de la franca vortfino **-ille**, kaj tiun de la kartluda termino mem.

■

Por bone respondi la unuan demandon, ni unue konstatu, kiuj E-aj vortoj respondas al francaj vortoj kun finaĵo -ille. La ĉefaj el ili estas : **babili (babiller)**, **brili (briller)**, **kvadrilo (quadrille)**, **kilo (quille)**, **mantilo (mantille)**, **pupilo (pupille)**, **trankvila (tranquille)**, **trilo (trille)**, al kiuj aldoneblas : **Aĥilo kaj Antilo (Achille et Antille** ; plie ekzistas : **familio (famille)** kaj (la Zamenhofa) **Kastilio (Castille)**.

Ni tuj konstatu la kapricon de la prononcado de tiu kvarlitero -ille, kaj tra la diversaj vortoj kaj tra la tempo. Teorie -ille reprezentas silabon **il'** kun mola lo (l'), sed tiu ideala prononco fakte degeneras aŭ al simpla **il** (tranquille, pr. trankil, pli frue : trankil') aŭ al **ilj**, mem simpligita al **ij** (babiller, pr. : babije). Tiu kaprico pligraviĝas, se oni konsideras skribon kaj prononcon en la diversaj lingvoj. Ekz-e, **mantilo** estas **mantille** en la franca, dana kaj germana (pr. : F. mantij, G. mantiljë), **mantilla** en la hispana kaj angla (pr. : H. mantil'a, A. mætilë), plie en la itala ĝi estas **mantiglia** (pr. : mantil'a), en la rusa : **mantil'â** (rusa â prononciĝas ja) kaj en la sveda : **mantilj.**

Ni do notu, ke tiu fina silabo fariĝas en E-o **il-**, dum paralele aliaj finaj silaboj kun mola lo fariĝas respektive **ajl-** (emajlo, kanajlo...), **ejl-** (mejlo), **ojl-** (orgojlo) ; ĉiuj kun la jo antaŭ la lo. Finaĵoj kun jo post la lo principe ne ekzistas ; ne pli cetere ol finaĵoj **ijl-** aŭ **ujl-**, kvankam la lasta estus pensebla.

La kazo de **familio** estas aparta : ĝi ne respondas al F. **famille**, I. **famiglia**, sed ja al H. familia, G. familie, A. Family, ktp...

■

La restanta demando estas do : kial **malilo** kaj ne **manilo** ?

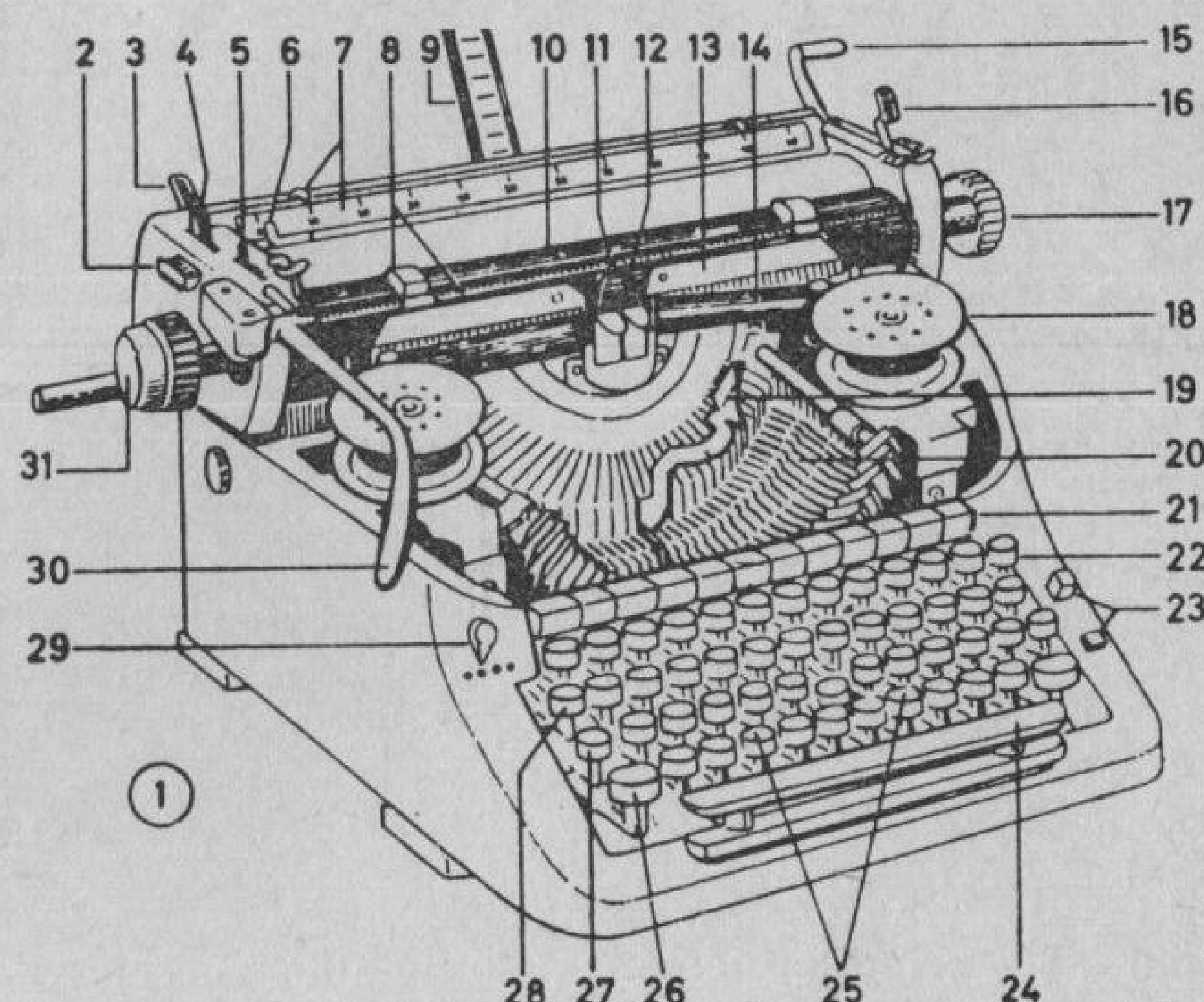
Fakte ekzistas tri francaj vortoj **manille**, ĉiu kun pluraj sencoj : 1) la Filipina urbo **Manilo** (el H. Manila), kun ties derivitaj signifoj : manila cigaro, manila pajloĉapelo, manila hanabo ; 2) la teknika termino ; ĝi nomas ĉefe ringon uzatan por kunigi du ĉenpartojn ; en E-o ĝi estas **ŝeklo** el A. **shackle** (pr. : ŝek 1) kaj G. **Schäkel** (pr. : ŝèkël) ; 3) la kartludo **malilo**, en kiu la deko (aŭ malilo) kaj la aso (aŭ malileto) estas la ĉefkartoj ; la regularo estas tre diversa, sed ĝenerale estas du paroj da ludantoj kun po 32 kartoj. Tiu vorto venas el H. **malilla**, kiu mem ŝajne estus diminutiva derivaĵo de H. **malo**, malbono : la sinsekvo de la sencoj estas obskura.

Do la formo **malilo**, registrita de la vortaro Léger-Albault (la asterisko signifas nur, ke la aŭtoroj ne legis la vorton en unu el la vortaroj, kiujn ili havis sub la mano) estas formo, kiu respektas la hispanan etimologion. Oni ja povus prave kontraŭdiri, ke ne la hispana sed la franca formo internaciiĝis : angloj skribas **manille**, germanoj **Manillespiel**, rusoj **manil'â**, ktp...

Sendube.

Sed krom la geografia vorto **Manilo**, ni havas en E-o derivaĵon de **mano**, nome **manilo**, kiu signas diversforman, ansoforman, butonforman, speciale adaptitan por esti tenata en la mano ; ĝi estas ilo por la mano : manilo de pordo (doma, aŭta...), manilo de maŝino, de

ĈU VI POVUS NOMI LA DIVERSAJN PARTOJN DE SKRIBMAŜINO ?

Eĉ en sia propra denaska lingvo oni plej ofte ne konas la uzatajn terminojn. Kaj tiel estas pri ĉiu aparato, kiu « simpligas » nian modernan vivon. Kio povas esti tre ĝena, kiam tia helpilo bezonas riparon.

Jam de multaj monatoj estas preparata la esperanta versio de la BILDVORTARO DUDEN eldonita de la **Bibliografia Instituto,** Mannheim, Germanujo. Ĉi tiu vortaro klarigos per 368 bildplatoj ĉirkaŭ 25.000 nociojn. Alfabeta listo ebligos tujan trovon de la ilustraĵo ; alia indikos la vortojn ne troveblajn en la Plena Vortaro.

Ĵus aperis la unuaj presprovaĵoj de ĉi tiu tre utila referencolibro, kies baldaŭa publikigo markos eventon en la historio de la Lingvo Internacia.

Fojfoje okazas, ke sur la lango ŝvebas la termino, kiun oni bezonas : simpla okulĵeto sur unu el la bildoj de la enciklopedieto tuj donos la solvon. Por la vortlernado la verko estos ankaŭ tre oportuna : ĝiaj bildoj ebligos konkurajn ludojn per demandoj, kiom da objektoj vi povas nomi en ĉi tiu aŭ tiu bildo.

Sed antaŭ ol eldoni la tuton libroforme, la iniciatinto de la traduklaboro, **Rüdiger Eichholtz,** deziras kontroligi la terminojn pere de spertaj gesamideanoj. Tial limigita kvanto de la presprovaĵa verko estas ankoraŭ abonebla por tiuj, kiuj ŝatus ricevi ĝin, pagante 50 stelojn — aŭ rekte al ESPERANTO PRESS, Cardiff, Ontario, Kanado, — aŭ al la germana poŝtĉekkonto : HANNOVER, 1 173 68, R. EICHHOLZ, Cardiff, Ontario, Kanado. La abonintoj rajtas aĉeti la finan verkon kun 50-procenta rabato rekte de la eldonisto. Krome fakaj spertuloj rajtas ricevi senkoste la foliojn de siaj fakoj, se ili akceptas la taskon kontroli la elekton kaj difinon de terminoj, pri kiuj ili estas specialistoj.

J. T.

aparato, ktp... Ĝi respondas al F. **manette, poignée,** al H. **manija,** al I. **maniglia** (kiu per sencomodifiĝo naskis la francan teknikan terminon **manille**) ; ĉiuj estas derivaĵoj de la koncerna vorto por **mano.** Kaj estas ĝuste same por la germana **Handgriff,** kiu derivas de **Hand** mano ; kaj ankaŭ por la rusa **ruĉka,** kiu ja similas al **ruka,** mano.

Manilo povas esti tre utile distingita disde **mantenilo** (de balailo, de martelo, ktp.), kiu estas ilo por teni per la mano alian ilon. **Manilo** estas tute aparta speco de **mantenilo.**

A. ALBAULT.

SERVICE DE LIBRAIRIE (Extraits)

Nous pouvons fournir tous les livres indiqués dans l'annuaire U.E.A.

ETUDE ET ENSEIGNEMENT

L'Espéranto, cet inconnu (Ribot)	1,25
Valeur pédagogique de l'Espéranto	0,60
Programme des examens	0,50
ABC à l'usage de ceux qui aiment les lettres (Waringhien)	1,50
Espéranto-Manuel (Chavet-Warnier) avec corri-	8,00
Manuel d'Etude (Couteaux)	4,50
Manuel d'Initiation (Thaillet)	1,50
Ni parolu en Esperanto (Ribot) avec corrigés ..	4,80
Ludoviko en Nederlando (P. Delaire)	16,00
Espéranto fil d'Ariane (P. Delaire)	14,00
Plena Gramatiko (vol. I)	12,00
Privilegia Vojo al Lingvoscio (Setälä)	4,00
Dialekto, dialektiko (Dalmaù)	3,50
Lingvo kaj Vivo (Waringhien), bindita	20,00
Manuel de Perfectionnement (Couteaux)	3,60
Lingvaj Respondoj (Zamenhof)	7,50
Esperanta Proverbaro (Zamenhof)	7,50
Esperanto, facila por vi (Walter)	5,70
La Fundamento, broŝurita, p. de A. Albault	13,50
Ne kiel Meier ! (R. Schwartz)	2,00

DICTIONNAIRES, LEXIQUES ET VOCABULAIRES

Dictionnaire Français-Espéranto (Léger & Albault)	20,50
Grand Dictionnaire Espéranto-Français (Waringhien)	33,00
Lexique Espéranto-Français (Léger)	5,40
Naŭlingva Etimologia Leksikono (Bastien)	10,00
Plena Vortaro de Esperanto	15,00
Vocabulaire de poche (Bastien)	3,30

HISTOIRE DU MOUVEMENT

Le Docteur Espéranto (M. Ziolkowska) broché	6,50
relié	13,50
La Esperanto-Movado (Stöp-Bowitz & Isbrucker)	3,00
Leteroj de L.L. Zamenhof (Waringhien) I & II binditaj, kune	28,00
Originala Verkaro de Zamenhof, bindita	18,00
Vivo de Zamenhof (Privat)	4,50
Historio de la Lingvo Esperanto (Privat)	8,50
D-ro Zamenhof (M. Boulton), bindita	19,00

LITERATURO

Les Héros Existentialistes dans l'œuvre de J.-P. Sartre (Colette Llech-Walter) texte bilingue	3,00
Angla Antologio (Auld & Rossetti)	14,00
La Aventuroj de Marteno Drake (G. Norway), bindita	4,50
La Aventuroj de S-ro Longkrurulo (Uitterdijk) .	2,00
Barbro kaj Eriko (Schneider & Carlsson)	1,00
Brulanta Sekreto (Stefan Zweig)	3,30
Colomba (Mérimée)	1,70
Topaze (M. Pagnol)	10,00
Reĝo Edipo. Antigona (Sofoklo)	10,00
Fabiola (Kardinalo Wiseman) 7,50 ; bindita	12,00
La Forto de l'Vero (Adi)	6,00
La Ĝoja Podio (R. Schwartz)	6,00
La Hundo Kruso (Ballantyne)	2,50
Infanoj en Torento (St. Enghoīm) I & II kune	5,60
Invito al Ĉielo (J.D. Sayers) broŝurita	4,50
Karlo (Privat)	1,20
La Karnavalo kaj la Somnambulino (Immermann)	3,30
Malsata ŝtono (R. Tagore), bindita	16,00
Akbar (Brouwer)	5,50
Kiso de la Reĝino (Naĵivin)	3,30
Kredu min Sinjorino ! (Rossetti), bindita	8,50
La Dia Komedio (luksa eldono)	60,00
Edelvejso kaj la tri vagabondinoj	4,00
Fabloj de Andersen	15,00
Miru, Pensu, Ridu (Bennemann), bindita	9,00
La Normandaj Rakontoj (Maupassant), bindita .	17,00
Novaj Esperanto-Historietoj (div. aŭtoroj)	3,50
Princino de Marso (Burroughs)	1,70
Sep Vangofrapoj (Aszlanyi)	3,30
Taglibro de Anne Franck, bindita	11,50
La Naŭzo (J.-P. Sartre), trad. R. Bernard	20,00
Sen Eliro (J.-P. Sartre), trad. R. Bernard	8,00
Eroj (M. Boulton)	12,50
Esperanta Antologio. Poemoj, bindita 21,50, broŝ.	18,50
La Floroj de l'Malbono (Beaudelaire)	13,50
Georgo Dandin (Molière)	5,00
Jozefo (Applebaum)	5,60
Kontralte (M. Boulton)	10,00
La Mokindaj Preciozulinoj (Molière)	1,20
Peer Gynt (Ibsen), bindita	11,20
La Revizoro (Gogol)	4,50
Sonĝe sub Pomarbo (Baghy)	10,00
Kiel akvo de l'rivero (Schwartz), bind. 19, br.	15,00
Dana Antologio, bindita	16,50
Quo Vadis (trad. Lydia Zamenhof)	14,00
Koloroj (J. Baghy)	4,50
La Marvirineto, bindita	10,50
Bildlibro pri Bestoj, bindita	11,50
La Eta Princo, broŝurita — Trad. P. Delaire ..	14,50

FILOZOFIO & RELIGIO

Tio, kion mi kredas (J. Rostand-Berlot)	3,00
Maksimoj de La Rochefoucauld, franca kaj Esperanto kune (Waringhien)	2,00
La Nova Testamento, bindita	3,00
Sankta Biblio, bindita	12,00
La Vivo de Nia Sinjoro Jesuo (Dickens), bindita	5,00

GEOGRAFIO — VOJAĜADO

Nepalo malfermas la pordon (T. Sekelj)	15,00
Aŭstralio — Lando kaj Popolo	3,50
Ekspedicio Kon-Tiki (Heyerdahl), bindita	18,50
Kanako el Kananam (K.-G. Linton)	11,00
Tempesto super Akonkagvo (T. Sekelj)	11,00
Pariza Gvildlibro Ilustrita	3,00
De Parizo al Pirenea Montaro	1,80
La Bela Subtera Mondo (Leander Tell)	10,00

ARTO, SCIENCO & TEKNIKO

Retoriko (Lapenna), bindita	16,50
Atakoj kontraŭ Ĝardenplantoj (Neergaard)	15,50
La Vivo de la Plantoj (Neegaard)	11,50
Sekretoj de la Marestaĵoj	7,50
Amuzo per Scienco (Vivian), bind.	6,00

GRAMOFONDISKOJ

Cours d'Esperanto (Ribot) : 6 disques et 7 livrets	84,00
Disque de prononciation	4,00
Parolado de Lapenna	11,50
Melodioj (La Espero, Ĉeriz'Tempo, Fontano klara)	12,00
Diversaj Melodioj (kvarvoĉ), ĉiu	10,00

Livres illustrés pour les jeunes (Série de 10) .	**10,00**

Frais d'expédition et de poste :

20 % jusqu'à 10 NF ; 15 % jusqu'à 20 NF ; et 10 % au-dessus.

Toutes les commandes sont à adresser, avec les fonds, à : Union Française pour l'Espéranto, 34, rue de Chabrol, Paris Xe. C.C.P. 855-35 Paris.

Sablé-sur-Sarthe. — Imprimerie Coconnier.

Le Gérant : J. Guillaume.